24րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6431 5 ՄԱՐՏ 1907 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 3 Սէֆէր 1325 18 MARS 1907 24me année № 6431

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ" ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ 80 Ղրշ.
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 25 Ֆրք.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

20 հատ 1 դրուշնոց փուլ
1 մեճ.ի հաշուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اره ولك
درسعادتده غلطهده اره ولك غزته‌سى اداره‌خانه‌سى

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ԽԴ.

Բուն Բարեկենդանի առթիւ բոլոր Վարչական Ժողովներն ու Խորհուրդները դադար ունեցան մէկ շաբաթ, իսկ Կրօնականը պիտի ունենայ երկու շաբթուան արձակուրդ, և իր սովորական նիստերուն պիտի սկսի Մեծ-Պահոց երկրորդ շաբթուան երեքշաբթին, ինչպէս ծանուցուեցաւ լրագրութեան միջոցաւ։

Այն ատեն Կրօն. Ժողովին պիտի գայ ներկայանալ իր ալեփառ մօրուքով... Ս. Դանիէլ, որ իր մարգարէական բոլոր շրջանին մէջ տակաւին չէր հանդիպած Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոսի (կարծեմ) նման վանահօր մը։ Այս վանքին ազնուուհի մատակարարուհին ամէն բան է եղեր վանքին մէջ, մատակարար ու հանդերձապետ, աթոռակալ ու փոխանորդ, վասն զի կ'ըսուի թէ երբեմն ալ քահանայ կը ձեռնադրէ եղեր, աժան տեսակէն, երբ պատահի խոժանալ սակաւիկ Տեառն եպիսկոպոսին Ստեփաննոսի, Վանահօրն Պելեկէսի, մականուանեալն Սանտալճեան, որ իր եպիսկոպոսութենէն ի վեր քառասուն Բարեկենդան տեսած է խաղաղութեամբ, բայց չի գիտցուիր թէ 1873էն ի վեր, երբ աշխարհ մուտ գործած է Տ. Ստեփաննոս (իմա՛ եպիսկոպոս, կ'աղաչեմ) ե՞րբ կրցած է հանդիպիլ մատակարարուհւոյ մը Ս. Դանիէլ վանքին կամարներուն տակ, ի հոգեւոր ցնծութիւն բարեպաշտ ուխտաւորներուն։

Չեմ գիտեր ճշդիւ՝ թէ Ս. Դանիէլ ինչ ոճով պիտի բարբառի Կրօն. Ժողովին մէջ այս Տ. Եպիսկոպոսին անձնական քահանայագործութեան նկատմամբ, բայց ես կը համարձակիմ մարգարէանալ՝ թէ մեր Կրօն. Վարչութիւնը եթէ երբեք անփոյթ հանդիսատես ըլլայ Պելեկէսի վանահօր ձեռնադրելու փափաքին, կամ Տիկին վանականին մեր սպասարկութեան, ապահովապէս վանատան շրջակայքը գիւղացի չպիտի մնայ որ 100-150 կոտ ցորեն չկարենայ ճար ճարակ ընել՝ անձայն անշշուկ քահանայ ձեռնադրուելու համար շնորհաբաշխ եպիսկոպոսէն, մանաւանդ որ ապառիկ ալ կրնայ ըլլալ եղեր, պարզ մուրհակով մը միայն, ինչպէս եղեր է Կիլիկիոյ թեմականներէն ղրկուած գեղջուկ ընծայացուն։ Ա՛լ թող ասդին Արեւելքի «Եկեղեցասէր»ը բանիւ և գրով նախանձախնդիր կանգնի քահանայական դասակարգին բարւոքման ու բարձրացման, և արժանաւոր քահանայութիւն մը ստեղծագործելու փափագ յայտնէ վայրապար, կամ իր իսկ բացատրութեամբ՝ ձայն բարբառոյ յանապատի ըլլայ մեր հոգեւորականութեան մէջ։

* * *

Բողոք մը տեղի պիտի ունենար, կ'ըսուի, Կրօնական Ժողովին առջեւ, Տ. Վահրիճ Ծ. վարդապետի կողմէն ընդդէմ այն որոշման՝ որով զինքը Քարոզիչ կարգել ուղղուած էր Մաքրիքէօյի եկեղեցւոյն, և սակայն վերջին պահուն... տաք աղուրին մէջ պաղ ջուր լեցուած էր տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին նախաձեռն զգուշաւորութեամբը։

Դիտողութիւն մըն ալ, ոչ սակայն Բարեկենդանցու, պիտի լսուի Կրօն. Ժողովի մէջ Տ. Կորիւն վարդապետ Էլիտըրբէճեանի կողմէն։ Սակաւապետութեան և պարզասիրութեան տիպար Վարդապետ մըն է թէեւ Տ. Կորիւն, բայց ինքն ալ զգացեր է ինքնին՝ թէ անկարելի բան է հէք արամբի կիններուն երկար տարիներ անայր տօկալ մնալ, նաեւ առանց ամուսնական հոգածութեան ու պաշտպանութեան։ Ժամանակին ուրիշ առաջնորդ մըն ալ դիտած էր թէ տեղացիներէն ոմանք մինչեւ 10-15 տարի լքած էին իրենց կիները բոլորովին անօգնական, և փորձեց կրկնամուսնութեան հրաման տալ ինքնին՝ լքեալ արամբիներու, առանց իրիք խղճահարութեան։ Հիմայ ալ միեւնոյն գանգատը դարձեալ տեղւոյն Առաջն. Տեղապահէն, ահա շա՛տ օրինական ճամբով կ'եզր. Կրօն. Ժողովէն ակնկալելով կընամուսներուն դէմ ազդեցիկ դարման մը։ Տ. Կորիւն վարդապետ իր բողոքախառն պաշտօնագրին մէջ սա բանաձեւը կ'առաջարկէ Պատ. Կրօն. Ժողովին «Հրաման տալ, առանց [illegible], այն լքեալ կնոջ՝ որուն նախապական այրը տասը տարուան մէջ, օրինակի համար, ո՛չ իսկ թղթով մը հարցուցած ըլլայ իր կողակցին՝ թէ... լաճը ծնա՞ւ կամ ինչ կ'ուտէք»։

Եթէ Պոլսոյ Կրօն. Ժողովը, որ սովոր չէ ասանկ այրեր տեսնելու իր շրջակայքը, —վասն զի անանկ կիներ ալ չի կրնար գտնել ո՛չ իսկ Եյուպի թաղին մէջ, զոր օրինակ, որոնք իբրեւ էրիկ ընդունին կանամ իր կնիկն ու զաւակները լքող երկոտանին, —յետ խորհրդակցութեան որ և է ձեւով հաւանութիւն չտայ Առաջն. Տեղապահին առաջարկութեան, Տ. Կորիւն վարդապետի և ուրիշ շատ մը գաւառական Հովիւներու կը մնայ խնդրել Կրօն. Ժողովի հոգեւորականներէն որ քիչ մըն ալ իրենք պաշտօնի գլուխ հաճին անցնիլ գաւառական Առաջնորդութեանց մէջ։ Իսկ եթէ Կրօն. Ժողովը հաճութիւն տայ Տ. Կորիւն վարդապետի բանաւոր բանաձեւին, այն ատեն ա՛լ այրերէն լքեալ կիններուն կը մնայ բնականաբար... մէյ մէկ նոր էրիկ ճարել և պսակի օրհնութիւնը միայն խնդրել տեղւոյն հոգեւորականութենէն։

ԱՐԷՍ

ԽՈՐԲԱՆՈՒՆ (*)

(ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ)

Գ.

Փողոցին մէջ դեռ անցեալ օր տեսայ զինքը։

Ցուրտը, ձմեռուան ցուրտը, սարսուռ մը կուտար իր հէք կուրծքին, որ այդ օրը չես գիտեր ի՛նչ չարաչուք դիպուածով ղրկուած իր փողկապէն, ղրկուած իր շապիկէն ալ, ստեւոտ մարմինի մը տգեղութիւնը կը ցուցադրէր. հովը կը մտնէր այդ բացուածքէն ներս, մարմինին բոլոր մասերուն մէջ կը սողոսկէր, ու հպանցելով արդէն տուայտանքէն հիւծած իր դողդոջ անդամներուն՝ սրսփուռ մը, սարսուռ մը կը ներմուծէր հոն. մարմինը տարօրինակ ջղաձգութեամբ մը՝ ցաւալի սոսկումներու ենթարկուած կարծես այդ օրը, կը սրսփար շարունակ ու դող մը պարուրած էր իր ամբողջ էութիւնը։

Այդ դողը իր հոգիէն ներս ալ թափանցած էր։

Մէկ քանի ժամ առաջ տեղացող անձրեւը՝ սարսուռոտ կայլակներով ողողած էր ամբողջ իր հագուստները, որոնց ծանրութեան տակ բոլոր մարմինը կը դողար. տամկութիւն մը կը կաթկթէր այդ հագուստներէն, և անդամներուն բոլոր կազմութիւնը կը կարկամեցնէր արհաւիրքի մը ազդեցութեան ներքեւ. ու հակառակ անձրեւին դադրած ըլլալուն, թացութիւն մը կը մաղուէր տակաւին իր երեսն ի վար՝ որուն անհրապոյր դիմագիծերը ա՛լ աւելի անհրապոյր դարձած էին դէմքին վրայ խառնիխուռն ցանցնուած անձրեւի շիթերով. գլխարկը, սպունգի մը նման, ջուրի ցայտեր կը հոսեցնէր երբեմն իր եզերքէն, ու մազերուն խառնիճաղանճութեանը վրայ ջուրի կաթիլներ հանգչած էին հանդարտօրէն։

Սովորականէն աւելի տգեղ կ'երեւէր այդ մարդը։

Փողոցը ամբողջ, ջուրի հեղեղներ կը հոսեցնէր անընդհատ իր եզերքներէն, ու քարերը փողոցին՝ ծածկուած էին ցեխի խառնակոյտերով. ու խեղճը իր ամէն մէկ քայլին՝ ընդվզումներու ենթարկուելու վախէն՝ սարսափով մը կը համակուէր. քարերն ալ՝ արդէն ընկճուած ցեխի ու հեղեղի պատճկացումներէն՝ անոր գաւազանին ծանրութեանը տակ կը հեւային։ Իր քայլերը ձախաւեր կոխուածքներով ցեխերուն մէջ կը սահէին երբեմն, ու [illegible] աղտոտ հեղեղ մը ոտքերն ի վեր կը ցայտէր՝ տաբատին ամբողջ երկայնքը ցեխի կաթիլներով զրուագելու համար։

Սարսափելի էր ան իր այդ կերպարանքովը։

Առտուընէ ի վեր թափառելէն, դեռ ոչինչ կրցած էր շահիլ այդ օրը, ոչինչ տուած էին մարդիկ այդ խեղճին, որ առանց նայելու ցուրտին ու բուքերուն, բնութեան այդ սոսկալի վիճակին առանց նայելու, կը շրջէր անընդհատ փողոցէ փողոց, պատառ մը հացի համար, քանի մը տասնոցի համար։ Ու սակայն, բախտը [illegible] գտնուած էր իրեն այդ օրն ալ, բախտին հետ մարդիկ ալ անկարեկիր գտնուած էին իրեն։ Իր տագնապալի թափառումներուն մէջ՝ յուսացած էր որ մարդիկ գոնէ քանի մը փշրանքով կ'ողորմին իրեն, սակայն այդ յոյսին պատրանք մը ըլլալը շատ շո՛ւտ զգացած էր. քիչ մը արգահատանք, կաթիլ մը արցունք ակնկալած էր մարդկութենէն, սակայն բնութիւնը, մարդկութենէ՛ն աւելի կարեկցած էր իրեն, ու քանի մը կաթիլ արցունքի փոխարէն՝ ամբողջ հեղեղներ թափած էր վրան, պուտ մը արգահատանքի փոխարէն՝ ամպերուն յուզումը ղրկած էր իրեն։

Ժամերէ ի վեր ոչինչ դրած բերանը՝ կը թափառէր անդադար փողոցներու մէջ. շրթունքները կը դողային անընդհատ, բայց ցուրտէն աւելի անօթութիւնն էր որ կարկամեցուցած էր զանոնք։ Կարծես անօթութիւն չէր զգար, բնութեան այդ տխուր վիճակը ամէն բան մոռցնել տուած էր իրեն կարծես. անգիտակ էր իր քայլերուն, վասն զի ի՛նք ալ չէր գիտեր թէ ո՛ւր կ'երթար. սովորական ճամբաներն էին իրեն, սովորական թափառումն էր իրեն, բայց գիտակցութեան ձայնին հնազանդելէ աւելի՝ քայլերուն հնազանդած էր այս անգամ։ Ոտքերը յոգնած էին, սակայն այդ յոգնութիւնն ալ չէր զգար ինք, ցուրտը ոսկորներուն մինչեւ ծուծը հասած էր՝ սակայն իր հոգեկան տագնապը յաղթած էր այդ ցուրտին ալ, ու կ'երթա՛ր, ինք ալ չէր գիտեր թէ դէպի ո՞ւր կ'երթար։

Փողոցին մէջ այդ օրը շա՛տ զարհուրելի տեսայ զինքը...

Դ.

Ժպիտ մը նշմարեցի որ կ'արտացոլար իր խորշոմած դէմքին վրայ։

Հեռուէն կանչած էին զինքը, ու ինք իր դողդոջուն քայլերը ուղղած էր դէպի հոն, փողոցի շունի մը նման՝ որ տենդագին հրճուանքով մը կը խոյանայ դէպ ի այն դուռը, ուրկէ հացի մը չերտ պիտի նետուի իրեն։ Անասնական տխուր համակերպութեամբ մը ստիպուած էր գոհացնել այդ մարդիկը, որոնք ողորմութիւն մը պիտի տային իրեն, որոնք վերջապէս պատառ մը հաց պիտի շնորհէին իրեն. անասնական ցաւալի՜ համակերպութեամբ մը ստիպուած էր գոհացնել այդ մարդիկը։ Հակառակ տիրող թախծոտ օդին՝ գերագոյն գոհունակութիւն մը ստացած էր ինք կարծես այս պահուս, հակառակ իր զարհուրելի վիճակին՝ դէմքին խորշոմներուն վրայ դիւային ուրախութիւն մըն էր որ կ'արտացոլար։ Ու պարը, որ իր շրջապատը կը ձեւացնէր հոն ցեխերուն մէջ, կարծես անհուն հրճուանք մը կ'առթէր զինքը դիտող անգութ աչքերուն, որո՜նք դուրսէ՛ աւելի քրքիջներով էր որ կ'ողջունէին այդ թշուառը։

Քրքիջները բոլոր ծայր տուած էին ամէն կողմէ։

Իր սարսափելի կերպարանքը, իր զարհուրելի ձեւերը՝ խոլային շարժումներու միացած, դժոխային պար մըն էր որ կը կազմէին։ Իր անայլայլ դէմքը, տենդագին օրօրումներով երերացող իր գլուխը՝ գաւազանի մը բիրտ ճօճումներուն միացած, տագնապալի խաղ մըն էր որ կը կազմէին։ Իր դողդոջուն ոտքերը, իր կթոտած քայլերը՝ հագուստներուն [illegible] անճանաչութեանը միացած, ողորմելի զանգուած մըն էր որ կը կազմէին։ Ու այդ կերպարանքով, այդ գեհենային երեւոյթով կը դառնար շարունակ, վասն զի իրեն ողորմութիւն տուողները այդպէս կ'ուզէին, իր անմարդկային շարժումները, իր կենդանային երերումները կը շարունակէին տակաւին, վասն զի զինքը խաղցնողները դադրէ՛ ըսած չէին դեռ։ Զինքը դիտողները գոհ էին, վասն զի հէգ արարածի մը տուայտանքով՝ փարատած էին իրենց այդ օրերու ձանձրոյթը, անհունապէս կը հրճուէին անոնք ամէն անգամ, երբ ծերուկին խեղճալի ձայնը խեղդուկ կոկորդէն ցայտելով՝ ողորմելի երգի մը հատակտորները կազմէր՝ «հէյէ՜ հէյէ՜ խըրքանի՛...»։

Ո՛հ, այդ դիւային երգը։

Զգալու մեծ կարողութեան պէտք չունինք՝ յուզուելու համար այդ մուրացիկին արգահատելի կերպարանքէն. կաթիլ մը զգացում բաւական է գութի և արգահատանքի լայն բաժին մը ստեղծելու համար սիրտիդ մէջ անոր հանդէպ։ Եւ սակայն անոնք, իրմէ քիչ մը հեռուն կեցած, քրքիջի մեծ վայնասուններով է որ կը գթան անոր վրայ, ծիծաղի լայն պոռթկացումներով միայն կը կարեկցին այդ թշուառ էակին։ Քարե՛րն անգամ արգահատած են անոր վրայ, փողոցի շունե՛րն անգամ վշտակցած են իրեն, բայց անոնք, գթալու փոխարէն ծաղրանքի առարկայ, լուտանքի նշաւակ կ'ընեն զանիկա։ Ինչը կը ծաղրեն անոր, թշուառութի՞ւնը. զգացումներու ամէնէն սոսկալին։ Ինչը կը քամահրեն, անոր կերպարա՞նքը. արարքներու ամէնէն դատապարտելին։ Բայց ատով ալ գոհ չեն. խեղճը երբ խաղը վերջացուցած քիչ մը հա՜ց կ'աղերսէ, իրենց կրած հոգեկան վայրագ հրճուանքին հրապոյրը կատարեալ ընելու համար, լմէնի լոյծ ու զզուելի կեղեւ մը կը շաղեցնեն անոր դէմքին, որ, արդէն թուլցած ու թրջուած անձրեւէն, սոսկալի դիմագիծեր կ'առնէ, որուն ի տես գո՛հ մնացած են ա՛լ, հրէշային վայելքի մը ենթակայ։

Վայե՛լք մը՝ զոր ստորին հոգիները միայն կարող են ըմբռնել։

Խեղճը, այդ ցնցող հարուածէն ընկճուած, սարսուռ մը անողոք ճիրաններուն մէջ կը գալարուի։ Ինք, ո՛ր անձրեւին ու ցուրտին բոլոր արհաւիրքները արհամարհած էր, հիմայ, հոգեկան տագնապի մը ազդեցութեան տակ, դողալ սկսած է. ինք, որ հովերուն ու Բնութեան բոլոր վայրագութիւններուն դիմադրած էր, հզօր սարսուռներով պարուրուած է ա՛լ։ Ցաւի ու վիշտի բոլոր դառնութիւնները ընդունած է ալ իր հոգին, որուն մորմոքը կասիլ չի գիտեր երբեք։ Ու տենդերու այդ նոպային մէջ, քայլերը վերստին ձեռք առած են իրենց ճամբան, գաւազանը իր սովորական հարուածները կը յանձնէ քարերուն, ակնարկը Բերայի անծանօթ փողոցներու արահետները պրպտել սկսած է ա՛լ, միտքը կը թեւածէ հեռո՛ւն, հեռո՛ւն, դէպ ի իր երջանկութեան օրերը...։

Ու արցունքի կաթիլ մը կը նշմարեմ, որ կը սահի իր խորշոմած ու այլանդակ դէմքին եզերքներէն...։

Յ. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

(ՔԱՆԻ ՄԸ ԸՆՏԱՆԻ ԲԱՌԵՐՈՒ ՍԽԱԼ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄԸ)

Լեզուական ուրիշ կարգի գեղծում մը մատնանիշ կ'ընէր Արեւելքի աշխատակից Մ. Էֆ. Նաթանեան, ինք ալ՝ իր կարգին բողոքելով այն քերականական սխալ ձեւերուն դէմ որոնք կամաց կամաց լեզուի հիմնական կանոններու խանգարման պատճառ կ'ըլլան մեր կարգ մը գրողներուն կողմէ գործածուելով և քաղաքացիութեան իրաւունք ստանալու կը սպառնան լրագրութեան մէջ։ Եւ ճշդիւ միեւնոյն օրուան թերթերու մէջ՝ ծիծաղելի զուգադիպութեամբ մը՝ խնդիրի առարկայ եղող բառերէն ոմանք այդ սխալ կիրառութեան ուշագրաւ օրինակ կ'ընծայէին։ Յիշենք անոնցմէ զոքանչ բառը, որ կեսուր բառին տեղ անցեր է, քննադատուած սխալ ըմբռնումին համեմատ, այսպէսով կարկառուն փաստ մը բերելով յուզուած լեզուական խնդիրին։ Ուշադիր ընթերցողները հարկաւ նկատած ըլլալու են թէ այդ բառերը ի՛նչ տեսակ սխալի մը զոհ կ'երթան՝ այլափոխելով իրենց իմաստը։

Զոքանչ, աներ, տալ, ներ, տագր, քենի, հարս, կեսուր, և այլ ընտանեկան պարագաներ նշանակող բառեր երկդիմի իմաստ մը կ'առնեն՝ արականը իգականի տեղ գործածուելով և փոխադարձաբար. զոքանչը աների իմաստով, կեսուրը պարոնցասի իմաստով, հարսը՝ ների իմաստով ծիծաղելի շփոթութիւններ կը պարզեն՝ համրակ գրիչներու շնորհիւ, և հակասութեան դուռ կը բանան՝ լեզուի կանոնաւորութեան դէմ անսաստելով։

Կ'արժէ՛ ուրեմն ատոնց մասին քիչ մը լուսաբանութիւն տալ՝ Յօդուածագիրներու ներողամտութեան վստահելով։ Կ'արժէ՛ որ այդ բառերու գործածութեան համար իրենց մամիկներուն գիտցածը սորվելու [illegible], և անոնց ընտանի խօսակցութեան ուշադիր ըլլան քիչ մը։ Այսպէս՝ հարս մը զոքանչ չունենար, կեսուր մը աներ չունենար, փեսայ մը պարոնտատ չունենար, ո՛չ ալ կեսուր են.։ Հարս մը կ'ունենայ կեսուր, պարոնցաս, ներ, տալ, տագր, իսկ փոխադարձաբար՝ փեսայ մը կ'ունենայ՝ զոքանչ (որ իր կնոջ մայրն է), աներ (որ իր կնոջ հայրն է), քենի (որ իր կնոջ քոյրն է), աներձագ (որ իր կնոջ եղբայրն է), են.։ Եւ՝ ի հակառակէն՝ կ'ըսուի հարսին՝ կեսուրը (որ էրկանը մայրն է), պարոնցասը (որ էրկանը հայրն է), տագրը (որ էրկանը եղբայրն է), ները (որ էրկանը եղբօր կինն է), տալը (որ էրկանը քոյրն է), են.։ Իսկ հարս բառը այլապէս ալ սխալ կը գործածուի՝ իբրեւ եղբօր և հօրեղբօր կին. հարս կ'ունենայ այր մը կամ կին մը (իրենց զաւկին վերաբերութեամբ), հետեւաբար՝ պարոնտատ մը կամ կեսուր մը կրնան ըսել թէ հարսերնիս է՝ այն կնոջ համար որ օտար տունէ մը իրենց տունը եկած է, իբրեւ կին իրենց զաւկին։ Հարսը՝ տալոջ կողմէն նկատելով՝ կ'ըսուի եղբօր կին, նոյն՝ նաեւ տագրոջ համար։ Ուրեմն ամփոփելով վերը ըսուածները.—

Մանչուն կամ փեսային կողմէ դիտուելով՝ վերոյիշեալ բառերը սա գործածութեամբ կը պատշաճին։ Ամուսնացած այր մը կ'ունենայ աներ, զոքանչ, աներձագ, քենի, քենեկալ, նոր հարս մը կ'ունենայ պարոնցաս, կեսուր, տագր, տալ, ներ։ Նոյնպէս, քեռայր բառը կը նշանակէ քրոջ էրիկը, մինչ շատ անգամ քեռիի (մօրեղբօր) կամ ուրիշ անյարմար իմաստներ ալ կ'ընծայուին անոր։

Այս է, որչափ գիտենք, վերոյիշեալ բառերու գործածական ու ճիշդ ձեւը, և իրաւունք չունինք քմահաճ իմաստներ տալ անոնց՝ եթէ չենք ուզեր լեզուն խաթարել և խանգարել։ Գաւառներու մէջ երբեք չպիտի հանդիպիք այս սխալ գործածութեանց։ Պոլսեցի գրողներէն անո՛նցն է յանցանքը որ անուշադիր կը վարուին և իրենց իսկական ու ճիշդ իմաստէն տարբեր իմաստով կը կիրարկեն զանոնք և խանգարումի մէջ կը մոլորին ա՛յնքան յաճախադէպ կերպով։

Կ'ենթադրեմ նոյն իսկ թէ «Այս աննշան նիւթն ալ խնդիր ընել, հրապարակով քննադատել կ'արժէ՞» ըսողներ պիտի ըլլան.—ինչո՞ւ չէ։ Ս.

Հայտար փաշա

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

"ԵԷՆԱ„Ի ԱՐԿԱԾԸ

Էտուարտ Թագաւորը, որ Բիառից կը դառնար, շատ ցաւ զգաց հեռագրէ մը իմանալով Եէնա զրահաւորին արկածը. իսկոյն հեռագիր մը ուղղելով Նախագահ Պ. Ֆալիէռի, ցաւակցութիւն յայտնեց. միւս կողմէ ալ հեռագրով տեղեկութիւն ուզեց Թուլոնէն։

— Լոնտոնի Լորտ-Քաղաքապետը սա հեռագիրը ուղղեց ֆրանսական դեսպանին.

«Պատիւ ունիմ խնդրելու Ձեր Վսեմութենէն ընդունիլ Լոնտոնի քաղաքին մեծ համակրութեան հաւաստիքը՝ Թուլոնի մէջ պատահած մեծ աղէտին առթիւ։»

(*) Գ. և վերջին մաս։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ —13—

ՏԱՆԻԷԼ ԼԸՍԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿԱՇԿԱՆԴՈՒԱԾ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Դ.

ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՋՈՐԴ ՕՐԸ

Սօլանժ վայրաշարժին սուր սուլումը միայն լսեց։ Կայարան մը կը հասնէր կառախումբը։ Բարափը երեւան եկաւ, յետոյ կայարանին շէնքը։ Փայլակի մը պէս անցաւ։ Բայց իր տենդոտ նայուածքին առջեւ անուն մը ցցուեցաւ ճերմակ պատին վրայ. Պուա-լը-Ռուաի կայարանն էր։

Նրբանցքին շարժուն նստարանին վրայ նստաւ Սօլանժ։

Միւս ուղեւորներուն պէս անշարժ մնաց կոմսուհին մինչեւ Բարիզ։

Իր կառքը կը սպասէր կայարանին մէջ։ Զարմանալի չէր ատիկա, քանի որ իր ծնողքը հեռագրած էին թէ կոմսուհին Բարիզ կը դառնար և թէ պէտք էր կառք մը ղրկել։

Մինչ ձիերը անհամբեր շարժումներ կ'ընէին մեկնելէ առաջ, մանկամարդ կինը տեսաւ ստահակի մը վազելը, որ ժամանման սրահները կ'ուղղուէր, թեւին տակ ունենալով լրագիրներու ծրար մը։

Առաջին ուղեւորները դուրս ելլելնուն պէս, լրագրավաճառը սկսաւ աղաղակել.

— Յաւելուա՛ծ... Բոսմինլի սպանութի՛ւն։ Դաշունահար եղած արուեստագէտը։

Կոմսուհին կառքը սկսաւ յառաջանալ։ Քիչ յետոյ ուրիշ լրագրավաճառ մը կը պոռար կառքին քովէն.

— Յաւելուա՛ծ... Բոսմինլի սպանութի՛ւն։ Դաշունահա՛ր եղած արուեստագէտը։

Բարիզի մէջէն անցած ատեն Սօլանժ ուրիշ շատ մը լրագրավաճառներ ալ տեսաւ, աղտոտ ու ճարպիկ, որոնք մայթերուն երկայնքէն կը վազվզէին, նոր ապագրուած թերթերը շալկած, որոնց լուսանցքին վրայ կը տեսնուէին խոշոր տառեր։ Ամէնուն բերնէն ալ միեւնոյն աղաղակը կը բարձրանար։

Կոմսուհին ի զուր կառքին ապակիները վեր առաւ և ականջները գոցեց ձեռքով... Քաղաքին բոլոր աղմուկներուն և արձագանգներուն մէջ, զոր լսելէ աւելի կը կռահէր յաճախ, լրագրավաճառներուն աղաղակը շարունակ կը բզզար ականջներուն մէջ։

Սօլանժ կառքէն վար իջաւ իր բնակարանին առջեւ։ Ծառաներ փութացին։ Դուռները բացուեցան։ Աղջիկը վազելով դիմաւորեց մայրը։

— Ո՛հ մայրիկ... Երբ բարի մեծմայրիկս հեռաձայնով իմաց տուաւ թէ այս առտու պիտի վերադառնայիր, խիստ գոհ մնացի, այնպէս որ չկրցի բան մը ընել։ Օրիորդին հարցուր։ Թուաբանական խնդիրներուն մէջէն չկրցի ելլել։

Սօլանժ սրտին վրայ սեղմեց իր դեռատի Պէրանժէրը, ջղագրգիռ ու գողտր աղջիկ մը, չափազանց զգայուն։ Պէրանժէր չէր չափազանցեր, խոստովանելով որ մեծ յուզումի մէջ եղած էր, անկարող՝ մտքի ճիգ ընելու։

— Շա՛տ լաւ, սիրելիս, հիմա հոս եմ։ Գնա՛ դասերովդ պարապէ։ Քիչ մը յետոյ կը տեսնուինք ճաշի ատեն։

Կոմսուհին դէպ ի իր սենեակը ուղղուեցաւ, առանց հարցնելու թէ ամուսինը ո՛ւր էր։

Ինչպէ՞ս պիտի կրնար դիմագրաւել անոր ներկայութիւնը, իր վերադարձի իրարանցումին մէջ, մանաւանդ որ Սօլանժ չէր կրնար ամփոփել իր պայքարող ուժերը, [illegible] անձերով լեցուած այդ տան մէջ, ուր անդադար երթեւեկներ կը կատարուէին և դուռներ կը բացուէին ու կը գոցուէին։

Բայց յանկարծ, սանդուխին վրայ, ամուսնոյն զարնուեցաւ Սօլանժ։

— Վերջապէս եկաք, Սօլանժ։ Զոքանչ մեծ մտահոգութեան չէ՞ր մատնուած միթէ։

Ամուսնոյն ձայնը լսեց ու տեսաւ զանի։ Իր զգայարանքներուն վրայ իսկ կը կասկածէր։

Ամուսնոյն ծաղրածու չեչոտ, անբռնազբօսիկ դէմքը և ձայնին հանդարտութիւնը զարմանք կը պատճառէին իրեն...

Ոչ, անկարելի էր այդ բանը...

— Հէգ բարեկամուհիս, շատ գունատ էք, յարեց կոմսը։ Այդ տեղափոխութիւնները կը յոգնեցնեն ձեզ։ Մայրիկնիդ ձեզմէ աւելի չարքաշ է։

Համր ապշութեան մը մատնուած, Սօլանժ կը դիտէր իր ամուսինը։

Ուրեմն իր ամուսինը չէր սպանութեան հեղինակը։

— Աշխատութեանս սենեակը մտէք, ըսաւ կոմսը խորհրդաւոր շեշտով։ Բան մը ցոյց պիտի տամ ձեզի։

Կոմսուհին հետեւեցաւ ամուսնոյն։ Կոմսը խնամով գոցեց դուռը։

Այս անգամ սոսկալի բացատրութիւնը պիտի տար ան, ցուցնելով Բիէռի նամակներն ու կենդանագիրը։

Անհաւատարիմ կնոջ վրայ պիտի թափէր իր զայրոյթը, ինք մարդասպանը, որ կրնար անպատիժ կերպով պարծենալ իր գործած ոճրին վրայ։ Ա՛հ, թո՛ղ զգուշանար։ Բայց իր զոհը կաշկանդուած էր ամօթխածութեան, հպարտութեան և պարտականութեան մէջ։ Ու այդպիսի պատուարներ, զօրաւոր և ընկերական, ո՛րքան ալ ահարկու ըլլան, կնոջ մը փոթորկալից վշտին տակ կրնան քայքայիլ։

Սօլանժ, որուն դէմքը գունատած էր մինչեւ շրթունքները, թէեւ աչքերը տենդոտ ու բոցավառ էին, կը սպասէր։

Մաքսիմ տ'Էրքիւանսի չէր տեսներ կամ չտեսնել կը ձեւացնէր։

Կոմսը գրասեղանին մօտեցաւ և թուղթերուն մէջ բան մը փնտռեց։

Սօլանժ փորձեց ամուսնոյն դիմագծերուն թափանցել։

Ոչ մէկ փոփոխութիւն կը նշմարէր։ Նոյն առնական դիմագծութիւնն էր, երբեմն այնքան ժողովրդական, իր կատարած զինուորական արշաւանքին հետեւանօք, որ յաղթանակի պատրանք մը կ'ընծայէր Ֆրանսայի։

Կոմսը շատ լաւ կը խնամէր իր դէմքը, որ տասնըհինգ տարի նախքան իսկ անեղծ կը մնար։

Տարբեր ձեւ մը չէր տուած իր սրածայր մօրուքին և խոզանակաձեւ մազերուն, որոնց թաւ փունջերուն մէջ հազիւ քանի մը թել ճերմակ ինկած էր։

Նմանապէս միշտ ուղիղ օծիքով վէստոն կը կրէր, պահելով իր սլացիկ, վայելուչ սիլուէթը, զինուորական դարձուածքով։ Եւ կամ թէ ժաքէթ, ռետինկոթ կը հագնէր, լայն ու բարձր փողկապներ դրած, որոնք ի վեր կը հանէին գլուխը բռնելու իր ազնիւ ու յոխորտ ձեւը։

Կոմսը խղճմտօրէն հոգ կը տանէր այդ մանրամասնութիւններուն, որով միշտ նոյն մարդը կը մնար իր կեանքի [illegible] զանազան շրջաններուն մէջ։

Հակառակ քառասուն տարեկան ըլլալուն, Մաքսիմ տ'Էրքիւանսի միշտ նոյն բարեձեւ մարդն էր։ Իր գեղեցիկ կազմուածքը մեծ տպաւորութիւն առաջ կը բերէր։

Այդ պահուն կոմսին ֆիզիքական ձիրքերը Սօլանժի ուշադրութիւնը գրաւեցին, որ կարծած էր սիրել այդ մարդը, ամուսնանալով անոր հետ։

Հիմա ա՛լ աւելի կ'ատէր զանի։ Սակայն այդ առնական գեղեցկութեան պատրանքը շատ դառն յուսախաբութեամբ մատնած էր զինքը։ Այդ բիրտ ուժը իր մէջ անէացուցած էր լուսաւոր ու հիանալի կեանք մը...

Սօլանժ ամէնէն աւելի կը քննէր ամուսնոյն ձեռքը, —խիստ հուժկու ձեռք մը, թէեւ անթերի ձեւով ու նրբին— այն ձեռքը որ հարուածած էր Բիէռը։

— Ո՛հ, վերջացնենք, մրմնջեց մանկամարդ կինը։

— Ներեցէք, ըսաւ կոմսը։ Այդքան ստիպողական գործ ունի՞ք։ Սակայն վայրկեան մը համբերելնուդ համար չպիտի զղջաք։ Նայեցէք։

Կոմսը թուղթ մը երկարեց, զոր ուժգին շարժումով մը առաւ Սօլանժ։

(Շարունակելի)

— Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Դիթթոնի Բարիզի իտալական դեսպանին հեռագրեց որ Իտալիոյ կառավարութեան ցաւակցութիւնները հաղորդէ Ֆրանսայի կառավարութեան. նաեւ ցաւակցութեան համակրալիր նամակ մը գրեց Հռոմի ֆրանսական դեսպանին։

— Ճէնովայի մէջ, ուր Եէնա սիրալիր յիշատակներ թողած է, մեծ ցաւ պատճառեց այդ արկածը. Քաղաքապետութիւնը իսկոյն ցաւակցութիւն յայտնեց տեղւոյն ֆրանսական հիւպատոսին։ Նաբոլիի մէջ ալ, ուր Եէնա գացած էր նախագահ Պ. Լուպէի այցելութեան միջոցին, ընդհանուր ցաւ առաջ բերաւ արկածը։ Ծովային նախարարութեան սպաները իրենց ցաւակցութիւնները հաղորդեցին Ֆրանսայի նաւատորմին։

— Սպանիոյ թագաւորն ալ նախարարապետ Պ. Մաուրայի հետ տեսակցած պահուն, ցաւ յայտնեց Եէնայի արկածին համար. նաեւ մինչ տեղեկութիւններ ստացաւ։ Ալֆոնս ԺԳ. հրամայեց իր ցաւակցութիւնները յայտնել Ֆրանսայի նախագահին եւ կառավարութեան։ Ցամաքային ու նաւային սպաներէ բազմաթիւ սպաներ Ֆրանսայի դեսպանատունը երթալով իրենց այցետոմսը թողուցին։

— Պերլինէն հետեւեալը կը հեռագրեն Մաթէնի.— Վիլհէլմ կայսեր թիկնապահներէն նաւային սպայ մը Ֆրանսայի դեսպանատունը երթալով կայսեր բուռն եւ համակրալիր ցաւակցութիւնը յայտնեց Ֆրանսայի դեսպանին. նաեւ յարեց թէ Վիլհէլմ Բ. մեծապէս կը փափաքի շուտով տեղեկութիւններ ունենալ արկածին նկատմամբ եւ թէ կը յուսայ որ մանրամասնութիւնը ծանուցուածին չափ չատ չէ։

— Ֆրանսայի ծովային նախարար Պ. Թոմսոն յայտարարեց Մաթէնի ներկայացուցիչին.— «Վաղը Թուլոն պիտի երթամ եւ ամէն միջոց ձեռք պիտի առնեմ՝ արկածին պատճառները երեւան հանելու համար եւ երբ ատոնք երեւան հանուին, այլեւս այդ տեսակ արկածներ տեղի պիտի չունենան. սակայն այդքան մեծ աղէտի մը մէջ կարելի է անոր նախնական պատճառը երեւան հանել։ Կարծեմ թէ ելեկտրական հոսանքի արկած մը պատճառ եղած է այդ աղէտին, ինչ որ առաջ եկած ըլլալու է թօրփիլ արձակող խողովակի մը բունկելէն. ատկէ ելեկտրական թելերը խզուելով հրդեհ առաջ եկած ըլլալու է։»

— Թայմզ, խօսելով Եէնայի արկածին վրայ, կ'ըսէ.— «Ամբողջ երկրին մէջ խորին համակրութիւն պիտի զգացուի մեր բարեկամներուն ու դրացիներուն՝ Ֆրանսացիներու այն ցաւին մէջ որ առաջ կուգայ Մանշէրոն ծովակալին նաւին պատահած արկածէն։ Ամէնէն մեծ խնամքները, ամէնէն մեծ աչալրջութիւնները չեն կրնար բոլորովին առաջքը առնել դիպուածական արկածներու՝ կնճռոտ մեքենականութեամբ լեցուած նաւերու վրայ, այդ պարագան է որ կը հաստատէ Եէնայի ենթարկուած վիճակը եւ անոր քաջարի նաւաստիներու մեծ մասին մահը։»

— Թուլոնէն չորեքշաբթի օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ.— Ծովային նախարար Պ. Թոմսըն աչքէ անցուց Եէնա նաւը։ Աւազանին ջուրը վերստին պարպուած ըլլալով, կարելի եղաւ լաւ մը քննել զրահաւորը։ Նաւին գլխու կողմը գրեթէ անվնաս մնացած է։ Իսկ խելից կողմը, խոշոր ծակ մը բացուած է, ուրկէ դուրս ելած ըլլալով այրած նիւթերուն կազը, նաւը ամբողջապէս խորտակուելէ զերծ մնացած է։ Նաւուն զէկին եւ պտուտակին մասերն անվնաս մնացած են, բայց միջնակամուրջը, ճաշասրահները եւ սենեակները, հակառակ իրենց երկաթեայ ամուր շինուածքին, ամբողջապէս փճացուած են։ Մինչ նախարարն աչքէ կ'անցընէր նաւը, նաւաստիներն ալ անոր մօտ դժբախտ զոհերուն մարմնոց կտորները հաւաքելով պարկերու մէջ կը լեցնէին։ Նաւին մէջ գտնուած դիակներն ալ անճանաչելի ըլլալու աստիճան յօշոտուած էին։

— Հռոմէն հետեւեալը կը հեռագրեն չորեքշաբթի օրուան թուականով.— Իտալական մամուլն ալ խմբագրականներ կը հրատարակէ Եէնայի աղէտին վրայ։ Ճորնալէ տ'Իդալիա կը գրէ թէ անզգուշութեան հետեւանք է այս արկածը։ Իտալական զրահաւորի մը վրայ այսպիսի արկած անկարելի է։ Մարտանաւ մը ցամաքային աւազանի մը մէջ գտնուած ատեն, պէտք է անոր ամէն ռազմամթերքը դուրս հանել։ Այդպիսի արկածներու հետեւանքով 1897ին իտալական Սիչիլիա զրահաւորը Միջերկրականի մէջ, եւ 1906ին Մարքօ Բօլօ յածանաւը Շանկայի առջեւ վնասուեցան թէեւ, բայց այդ երկու պարագաներուն մէջ ալ Իտալացի սպաներուն եւ նաւաստիներուն անձնուրացութիւնը եւ կարգապահութիւնը օրինակելի էին։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Թանճէրէն չորեքշաբթի օրուան թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Թանի թղթակիցը.

Ինչպէս կը ծանուցանէի վերջին հեռագիրներէս մէկուն մէջ, դեսպանական մարմնոյն երէկուան ժողովին ատեն Մարոքի պատուիրակները յիշեցուցին թէ Մարոքի կառավարութիւնը, Ալճէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց հաւանելէ ետքը, անցեալ ամառ Դեսպանախորհուրդին պատուիրակ Պ. Մալմուզիի ծանուցագիր մը ուղղած էր՝ կարգ մը յօդուածներու մասին վերապահումներ ընելով եւ բացատրութիւններ պահանջելով։ Մարոքի պատուիրակները կրկնեցին այդ վերապահումները։ Դեսպանական մարմինը այդ մասին երկար վիճաբանութիւն մը կատարեց եւ որոշեց որ քանի որ Մարոք հաւանած է Ալճէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց՝ բոլոր տէրութեանց կողմէ ստորագրուած, յետոյ եղած այդ վերապահումները չեն կրնար նկատողութեան առնուիլ։ Միայն թէ ընդունեց կարգ մը յօդուածներուն համար ուղղուած բացատրութիւնները եւ այդ մասին տեղեկութիւններ տուաւ, որոնցմով կը մեկնուին ոստիկանութեան կազմակերպութեան եւ մաքսատան քոնթրոլին վերաբերեալ յօդուածները։

— Ֆրանսիսպանիական ոստիկանութեան քննիչ Միւլլէր գնդապետը, երկուշաբթի օրը Մատրիտէն ճամբայ ելաւ դէպի Թանճէր, ուրկէ թնդանօթակիրով մը Թանճէր պիտի ուղեւորի։ Ալֆոնս ԺԳ.ի թիկնապահներէն Մէրրի տէլ Վալ կոմսը թագաւորին անունով ողջերթ մաղթեց գնդապետին։

— Թանճէրէն չորեքշաբթի օրուան թուականով Թայմզի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— Թանճէրի իշխանութիւնները Մարոքի կառավարութենէն հրաման ստացան՝ երբ որ կարելի ըլլայ աճուրդի դնել ծխախոտի մենաշնորհը, սակայն այդ խնդիրը պիտի յապաղի, վասն զի եւրոպական ներկայացուցիչները եւ Մարոքի գոմիսէրները տակաւին համաձայնած չեն աճուրդի խնդիրը կարգադրելու եղանակին վրայ։

— Ֆրանսական ընկերութիւններէն կազմուած սենտիքա մը առաջարկած է բոլորովին նոր քաղաք մը կառուցանել՝ Թանճէրի արեւելեան կողմը։ Այդ նպատակով արդէն գնած է բոլոր տրամադրելի հողերը։

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Քէօլնիշէ Ցայթունկի Բեդերսպուրկի թղթակիցը կ'իմանայ թէ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին համար ռուսական ծրագիրը սա կէտը կը պարունակէ.— Լա Հէյի պայմանագրութիւնը, միջազգային վէճերը խաղաղապէս կերպով կարգադրելու համար, պէտք է բարւոքումներու ենթարկուի՝ այն յօդուածներուն մէջ որոնք կը վերաբերին Լա Հէյի մնայուն ատեանին եւ միջազգային քննիչ յանձնաժողովներու։ Լա Հէյի պայմանագրութիւնը, ցամաքային պատերազմներու օրէնքներուն եւ սովորութեանց մասին, պէտք է բարեփոխուի, մանաւանդ նոր տրամադրութիւններով՝ թշնամութեանց սկսելուն եւ ցամաքի վրայ չէզոքներու իրաւունքներուն նկատմամբ։ Ծովային պատերազմներու օրէնքներուն եւ սովորութեանց մասին պայմանագրութիւն մը պէտք է պատրաստուի, որ տրամադրութիւններ պարունակէ նաւային պատերազմի գործողութեանց՝ այսինքն նաւահանգիստներու եւ քաղաքներու ռմբակոծման մասին եւայլն։ Ռուսական ծրագիրը կը պարունակէ առաջարկութիւններ՝ առեւտրական նաւերը մարտանաւի վերածելու եւ առեւտրական նաւերուն համար թշնամի կամ չէզոք նաւահանգիստներէն մեկնելու մասին, տրուելիք պայմանաժամերուն նկատմամբ։ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդը նաեւ պէտք է նկատողութեան առնէ ծովի վրայ պատերազմիկներու անհատական սեփականութեանց, նաւային պատերազմի ատեն չէզոքներու իրաւանց ու պարտականութեանց եւայլն խնդիրները։ Լա Հէյի պայմանագրութիւնը պէտք է ամբողջացուի կարգ մը տրամադրութիւններով՝ որոնցով թէ Ճէնովայի պայմանագրութեան հիմնական կանոնները աւելի խստութեամբ գործադրուին նաւային պատերազմներու ատեն։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Ճափոնի արտաքին գործոց նախարար Հայաշի կոմսը Երեսփ. ժողովին մէջ հաշտարար բանախօսութիւն մը արտասանեց՝ Մ. Նահանգաց եւ Ճափոնի միջեւ եղած վէճին համար։ Նախարարը ըսաւ.— «Այդ վէճին սկիզբէն ի վեր Թօքիոյի կառավարութիւնը մեծ չափաւորութիւն ցոյց տուաւ։ Լրագիրներուն ըրած զեկոյցներուն նպատակն էր մինչ՝ մեղմացնել Ամերիկայի մէջ դեղին ցեղին դէմ ըրուածներուն ոյժը։ Էֆօ տը Շին ժամանակին արտայայտութիւններ ըրաւ ճափոնական լրագիրներէն, որոնք կը հաստատեն թէ Թօքիոյի կառավարութիւնը ամէն միջոցներու դիմած է պատերազմասէր զգացումներ առաջ չբերելու համար։ Ճափոն, այդ կերպով գործելով կը համապատասխանէր Մ. Նահանգաց նախագահին արդար ու վեհանձն զգացումներուն։ Իրաւ է որ Սան-Ֆրանչիսքոյի մէջ դեղին ցեղերու վարժարանները պիտի փակուին։ Փոքրիկ ճափոնցիները համայնքներու վարժարանները պիտի ընդունուին, ուրիշ ցեղերու պատկանող օտարականներու համար որոշուած միեւնոյն պայմաններով. սակայն սկզբունքով հաստատուած այդ հաւասարութիւնը կրնայ գործնականին մէջ արգիլուիլ՝ խափանարար կանոններով։ Այդ միջոցին Ուաշինկթընի Ծերակոյտը օրէնք մը կը քուէարկէ գաղթականութեան մասին, որուն հետեւանքը պիտի ըլլայ թոյլ չտալ ճափոնցի աշխատաւորներուն Ամերիկա ցամաք ելլել՝ Հավայի կղզիները կենալէ ետքը. միանգամայն Քալիֆորնիոյ Երեսփ. ժողովը օրէնք մը կը քուէարկէ օտարականներուն արգիլելով կալուածատիրութիւնը, ուրիշ բան է եթէ ամերիկացի ըլլան։ Պ. Րուզվէլթ իր ծրագիրը կրնար գործադրել։ Սան-Ֆրանչիսքոյի քաղաքապետ Պ. Շմից եւ օգնականը Պ. Րուէֆ իրենց ծրագիրները կը գործադրեն, սակայն Թայմզի հրատարակած մէկ հեռագիրը կ'ըսէ թէ շատ մեղկ կը նկատուի Սան-Ֆրանչիսքոցիներու մէկ մասին կողմէ։ Այս պարագաներուն մէջ Ուաշինկթընի ու Թօքիոյի Դահլիճներուն ընելիքը շատ դիւրին չէ։ Բարեբախտաբար երկու կողմէն ալ անկեղծ փափաք մը կայ՝ համաձայնութեան կռուան մը գտնելու։ Խնդիրը իր հիմանց մէջ գրեթէ անմիջական լուծում մը չի կրնար ունենալ։ Ուրեմն հարկ է որ առերեւոյթս գոհացումներ տրուին։ Խաղաղականի մէջ խաղաղութիւնը պէտք է ազատ լաստի մը վրայ ընկղմել։ Սակայն ամէնէն կարեւոր բանն է ժամանակ շահիլ եւ թոյլ տալ որ դիւրագրգռութիւնները եւ կողմնակցութիւնները մեղմանան, մանաւանդ առիթը ընծայել բարեբար ազդեցութեանց ի գործ դրուելուն՝ որոնք Ամերիկայի բարեկամներուն եւ Ճափոնի դաշնակիցներուն կողմէ տեղի պիտի ունենան։»

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽՍԴՈՒՐԻՆ ՎԱՅՐԱԳՈՒՄԸ.— Բմբշական ճշմարտապատում դէպք մը.— Ներկայ մարտ ամսոյ 1ին, կէս օրէ ետքը, Ալսէրկրունտի (Վիեննայի մէջ) ոստիկանութեան գոմիսէրին լուր տրուեցաւ թէ երկու աղջիկներ որ Նահան Շդրօյ ապարտըմանին մէջ սենեակ մը վարձած կը բնակին, սենեակին մէջ փակուած մնացած են եւ առաւօտէն ի վեր կեանքի նշան մը իսկ ցոյց տուած չըլլալով, մի գուցէ ցաւի մը, հիւանդութեան մը ենթարկուած ըլլան։ Գոմիսէրը անմիջապէս մարդ ղրկեց խնդիրը քննելու համար։ Սենեակին դուռը փակուած էր. զարկին մէկ քանի անգամ, պատասխան չտրուեցաւ ներսէն։ Դարբին մը կանչուեցաւ՝ ամրապէս փակուած դուռը բանալու համար. աղջիկները ողջ էին բայց սնտուկներու, սեղաններու եւ աթոռներու ետին այնպէս մը լաւ պաշտպանուած էին որ բաւական ատեն պէտք էր այդ առարկաները մէկզի ընելով անոնց մօտենալու համար։ Ոստիկանութեան գոմիսէրը, երբ ոստիկանի մը հետ ներս մտաւ սենեակէն, աղջիկները թաքուն վրայէն խրտչող հաւերու պէս խոլ շարժումներով սկսան փախչիլ դէպի սենեակին հակառակ կողմի անկեան մէջ գտնուող դուռը։ Հոն մնացին, կքած եւ ձեռնամփոփ, որպէս թէ մեծ վտանգ մը սպառնար իրենց, եւ աղօթեցին մեծ եռանդով։ Կասկածելով թէ աղջիկները մի գուցէ ջլախտաւոր ըլլան, կառք մը եւ բժիշկ մը բերել տրուեցաւ։ Բայց աղջիկներուն արդուզարդը շատ անկատար էր։ Ջանացին մարդու առջեւ հանելու համար նախ իրենց զգեստները հագցնել պէտք եղաւ։ Բայց աղջիկները իրենց ամէն ուժով ընդդիմացան, չուզեցին հագուիլ։ Վերջապէս ամենամեծ դժուարութեամբ աւարտեցաւ արդուզարդը, եւ աղջիկները կառք դրուելով Ալսէրկրունտի ոստիկանատունը տարուեցան եւ, հոն, քիչ ատենէն հանդարտեցան, բարեկամական եղանակաւ խօսակցութեան ետքը։ Հաստատուեցաւ որ այդ աղջիկները որոնց մէկը 23 եւ միւսը 19 տարեկան, հիւանդապահ էին։ 19 տարեկանը վերջերս Լէօփոլտ Շդատի մէջ խելագարամէտ կին մը խնամելու կոչուած էր եւ գիշեր ցերեկ արթուն մնալու ստիպուած էր եւ այս պատճառաւ սոսկալի յուզումներու դէմ գրած էր, վասն զի խելագարամէտ կինը մահու սպառնալիք կ'ընէր իրեն։ Գիշեր ցերեկ այսպէս անքուն մնալով եւ յուզումներու ենթարկուելով, վերջապէս ինքն ալ սկսաւ խելագարային նոպաներու ենթակայ ըլլալ եւ իր ընկերուհին ալ իրմէ վարակուեցաւ, ջղային միեւնոյն երեւոյթներով։ Երկու աղջիկներն ալ, մէկ քանի ժամէն կատարելապէս հանդարտած, իրենց բնակարանը վերադարձան։

ՄԵԾ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Էքօ տը Բարիի հետեւեալը կը հրատարակէ Միլանէն.— Յառաջիկայ ապրիլ 10ին Անգլիոյ մէջ պիտի տեսնուի շահեկան դատ մը՝ կեղծարարութեան եւ խարդախութեան գործի մը մասին, որուն համար ամբաստանուած է կոմս Մորիս Բօզմար։ Օր մը այդ անձը, որ ազնուականական շահագիտութեանց բերմամբ սնանկացած էր, միլիառատէր Բիէրբոնթ Մորկանի 120,000 ֆր. վաճառեց անագապղինձէ արձան մը, որ Չէլլինիի կը վերագրուէր։ Դրամի փոխարէն չէք մը ստանալով, միլիառատիրոջ ստորագրութիւնը արտագրեց խոշոր գումարով 28,000 ֆր.նոց երկու չէքերու վրայ, զորս սեղանաւոր Պ. Բայեարի եւ անգլիացի երեսփոխան Պ. Հիւմէնի փոխանցեց, 500,000 ֆր. ստանալով։ Այդ փոխանցումը կատարելու պահուն ըսաւ թէ նոյն չէքերը չէր կրնար ուղղակի սեղանաւորի մը ղրկել, վասն զի Պ. Բիէրբոնթ Մորկան կ'ուզէր չյայտնել այդ գնումը։ Վերջերս երկու անձերը երբ չէքերը ներկայացուցին միլիառատէրին, այս վերջինը յայտարարեց որ ստորագրութիւնը կեղծ է։ Ընդհանուր դատախազը իբրեւ վկայ ցոյց տուաւ Պ. Մորկանը, տղան ու սեղանաւոր Բայեարը։ Ատոնք դատարան պիտի չներկայանան, բայց դատը շահեկան պիտի ըլլայ։ Ամբաստանեալը դեռ ձերբակալուած չէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Իվգաֆի նախարարութեան Իտարէի ժողովին անդամ եւ Կայս. բոլոր նահանգաց Իվգաֆի վարչութեանց ընդհանուր քննիչ անուանուեցաւ Սինոպի գաւառին նախորդ կառավարիչ Հաճի Ահմէտ Պաշարի պէյ։

— Գոսովայի նահանգին վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Պրուսայի նահանգին վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ Պէքիր Սամի էֆ., որուն յաջորդեց Գոսովայի նահանգին վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ Ապտուլլահ Րէֆիք պէյ։ Իզմիրի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Մէնթէշէի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Պիրէնտէմէտին պէյ, որուն յաջորդեց Եանեայի նահանգին վերաքննիչ ատեանին անդամ Հիւսէյին Րէմզի էֆ.։ Սարուխանի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Էտիրնէի նահանգին վերաքննիչ ատեանին անդամ Րիֆաթ էֆ.։ Ճանիկի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Իսքէչէի գաւառակին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Սըրրի էֆ.։

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Սանիէի աստիճան տրուեցաւ Էրզրումի նահանգին կալուածահամարի եւ տուրքի Տնօրէն Նաճիա էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Միւնիխի մէջ երաժշտական խումբի Տնօրէն Պ. Պորկի եւ չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Միւնիխի մէջ դաշնակահար Պ. Շթարքի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պավիէրայի մէջ ապակեղինաց գործարանատէր Պ. Բէյլէի։

— Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Պավիէրայի մէջ ապակեղինաց գործարանատէր Պ. Բէյլէի կնոջ՝ Միւնիխի մէջ նշանաւոր երգչուհի Տիկին Մարի Բէյլէի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՆՐԱԿԱՌՔ.— Թագսիմէն մինչեւ Բաղըրթանան հանրակառք բանեցնելու համար մենաշնորհ խնդրուեցաւ։ Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը այդ մասին քննութիւն կը կատարէ։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԸ.— Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ միսի գինը հետզհետէ կը բարձրանայ եւ աղքատ դասակարգը իր այդ հարկեցուցիչ պէտքը հոգալու մասին դժուարութեանց կը հանդիպի, բարեհաճեցաւ հրամայել որ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին՝ միսին գինները աժանցնելու համար։ Քաղաքապետութիւնը, կայս. այդ Իրատէին համաձայն, ծանոյց բոլոր նահանգները՝ անմիջական միջոցներ ձեռք առնել՝ փութով ոչխար ղրկելու համար Կ. Պոլիս, քանի որ ձմեռուան սաստկութեան նուազելուն ժամանակն է եւ թէ նահանգներուն մէջ ալ մեծաքանակ ոչխար կայ։

ՍՊԱՆԴԱՆՈՑԻ տուրքը ներկայ 1323 տարուան համար վարձեց Սպարապետի Դրան միս մատակարարող Իսմայիլ էֆ.։ Նուազուրդը անցեալ հինգշաբթի կատարուեցաւ եւ որոշուած գինը անցեալ տարիէն 86,000 ղրուշ աւելի է։ Անցեալ 1322 տարուան սպանդանոցի տուրքը 1,285,100 ղրուշ էր, մինչդեռ 1323 տարուան համար 1,333,653 ղրուշի վարձակալութեան տրուեցաւ եւ կրթական ծախքերուն յատկացուած սպանդանոցի յաւելուածական տուրքն ալ 932,100ի տեղ 970,063ի։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաշա, տակաւին ապաքինած չըլլալով, երեկ ալ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախարարաց խորհուրդին։

ԱԶԴԱՐԱՐԱԳԻՐ.— Տպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ յունարէն Բոռիա լրագիրը կանոնի հակառակ ընթացած է, յանդիմանութեամբ հանդերձ ծանոյց արտօնատիրոջը որ իր այդ ընթացքը եթէ կրկնէ, օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուի։

ՄԱՔՍԵՐՈՒ վերատեսչութիւնը նկատելով որ արմտիքի մաքսատան գործառնութիւնները հետզհետէ կ'աւելնան, որոշեց հոն ծառայող դէսերու ամսաթոշակները աւելցնել։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը գրեց բոլոր նահանգներուն՝ յանձնաժողովներ կազմելով ստուգել թէ նորոգութեան կարօտ ո՛րքան մզկիթներ, մէտրէսէներ, վարժարաններ, թէքքէներ եւ համանման հաստատութիւններ կան։ Այդ մասին պատրաստուելիք տեղեկագիրը կայս. Պալատ պիտի մատուցուի։

[illegible] Նախարարութիւնը կրկին անգամ ծանոյց ամէն կողմ թէ «ֆէրազ»ի եւ «ինթիքալ»ի գործողութեանց կատարման համար երբ կալուածատէրերը արտօնագիր ստանան, խամիները, պաշքեաթիպները եւ տուրքի քարտուղարները պէտք է ուշադրութեամբ քննեն Օսմանիէ Թէզքէրէները. եթէ անունները ու դիմագծութիւնները սխալ արձանագրուած ըլլան, մինչեւ որ այդ սխալը չուղղուի, իլմուխապէր եւ արտօնագիր չտրուի։

ՈՒՏԵԼԻՔ ԵՒ ՎԱՌԵԼԱՆԻՒԹ.— Ձմեռուան սաստկութեան հետ միասին փայտի եւ ածուխի գիներն ալ բարձրացան։ Արդարեւ այս տարուան խիստ ու երկարատեւ ձմեռը մեծաքանակ փայտի ու ածուխի սպառման պատճառ եղաւ։ Վառարանի համար կտրուած փայտին մէկ չէքին յիսուն ղրուշ է եւ ածուխին հարիւր օխան վաթսուն ղրուշ։ Նաեւ «քոք» ածուխն ալ նուազ է։

— Շաբաթ օրը ոչխարի միսին օխան տասներկուքէս ղրուշի ծախուեցաւ։ Հաւկիթին հատը, որ մէկ երկու օր առաջ մինչեւ տասը փարա կը ծախուէր, հիմա տասնըհինգ փարա է, իսկ Սիլիվրիի մածունին օխան եօթնուկէս-ութ ղրուշ է, մինչդեռ ուրիշ տարիներ երեք ղրուշ կը ծախուէր այս միջոցին։

ՔԷՕԼՆԻ առեւտրական համալսարանին Տնօրէնը եւ ուսանողները, ուրբաթ իրիկուն, ներկայ գտնուեցան Գերմանիոյ դեսպանատան մէջ տրուած սեղանի մը եւ շաբաթ օրը Թրիէսդէ ուղեւորեցան։

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Քաղաքապետութեան ճարտարագէտներու դիւանին Տնօրէն Խուրշիտ էֆ., հանրօգուտ շինութեանց մասնագէտներէն Պ. Ռիվէ եւ ճարտարապետ Աթանաս էֆ. որոնք Սուլթանիէ վարժարանին պատերը քննած էին, տեղեկագրեցին թէ այդ պատերը կատարելապէս ամուր են։

— Ե. ու Զ. դասարաններու դասախօսութիւնները այսօր պիտի սկսին։ Գ. ու Դ. դասարաններունն ալ մօտերս պիտի սկսի վարժարանին մէջ շինուելիք առժամեայ շէնքերուն մէջ։

ՕԴԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ.— Մարտ ամսուան համար եղած գուշակութիւնը, զոր ծանուցեցինք, իրականացաւ։ Արդարեւ Մարտ 4/17ին, ինչպէս գուշակուած էր, ձիւն տեղաց. նաեւ մարտ 7/20ին համար ալ ըսուած էր որ պիտի ձիւնէ, մէկ երկու օրէն յայտնի կ'ըլլայ. կ'ըսէին նաեւ թէ մարտ 15/28ին գարունը պիտի սկսի։ Քանի որ առաջուան գուշակութիւնները ճիշդ ելան, ուրեմն այդ ալ պիտի իրականանայ։

— Շաբաթ օրը ձիւնը մինչեւ իրիկուն շարունակեց, բայց շուտ կը հալէր եւ թրամուէյներուն երթեւեկութեան արգելք չէր ըլլար։ Երէկ առտու ձիւնի աւելի թանձր խաւով մը ծածկուած էր ամէն կողմ, երէկ ձիւնը դադրեցաւ։ Այս գիշեր եւ առտուն սառնամանիք կար, բայց հիմա օդը բաց է եւ ձիւները կը հալին։

— Սեւ ծովի մէջ ձիւնախառն փոթորիկ ահռելի պատճառաւ, շաբաթ օրը մեծ մասամբ չժամանեցին Սեւ ծովէն գալիք շոգենաւերը։ Միայն ռուսական շոգենաւը եկաւ. անոր ուղեւորները կը պատմեն թէ Սեւ ծովը շատ ալեկոծուած է։ Նոյն վիճակը կը տիրէ նաեւ Միջերկրականի մէջ։

— Էրզրումէն փետր. 21 թուականով կը գրեն թէ ձիւնախառն բուռն փոթորիկներ կը տիրեն եւ ջերմաչափը զերոյէն վար 21 աստիճան իջած է։ Քաղաքին մէջ բալախիներ կ'երթեւեկին։

— Պարթընէն եկած ուղեւորներ կը պատմեն թէ նոյն տեղերը հինգ թիզ բարձրութեամբ ձիւն կայ եւ թէ տակաւին կը շարունակէ։

— Սկիւպէն առնուած լուրերու նայելով, ձմեռը վերսկսեր է, թէեւ ուրիշ տարիներ այս միջոցին օդերը կը բացուէին եւ նոյն իսկ դաշտային աշխատանքներ կարելի կ'ըլլային։ Փետրուար 25ին բուռն փոթորիկ մը ծագելով 27ի առտուն սկսեր է ձիւնել մէկ թիզ բարձրութեան հասնելով։

— Իզմիթի մէջ մէկ-երկու անձրեւալէ ետքը չորեքշաբթի գիշեր ձիւն տեղացեր է։

— Եանեայէն կը գրեն թէ Ջախոյի շրջակայ մէկ գիւղին կին մը, իր աղջկանը հետ ջաղացքէն վերադառնալուն, երկուքն ալ ցուրտէն սառեր են։ Թէքէթէլէնի մօտ ալ մարդ մը սառեր է։

— Մարմարայի Էրէյլիի մօտ խրած շոգենաւը անգլիական է, Այտուրոբ անունով։ Պարաշ եւ Լիվերբուլէն կուգար Սեւ ծով երթալու համար։ Փոթորիկին հետեւանօք խրեցաւ ծանծաղուտ վայր մը։ Նաւաճիգ շոգենաւ մը ղրկուեցաւ նոյն տեղը արկածեալ նաւը ազատելու համար։

— Առջի օրը սկսող եւ մինչեւ երէկ առտու տեւող փոթորիկին ատեն աւստրիական Բրունցի շոգենաւը որ Միջերկրականէն կուգար ու Սեւ ծով կ'երթար, առջի գիշերը ժամ 6ին ձիւնի փոթորիկի բռնուեցաւ եւ Գավաքի Տիքիլի Թաշ անուն տեղը ցամաք խրեցաւ։ Նաւաճիգներ ղրկուելով՝ զայն ազատեցին։

— Իտալական շոգենաւ մը Կիլիպոլըի Ինճէ Պուրուն անուն տեղը խրեցաւ։ Իտալական ուրիշ շոգենաւ մը, որ նոյն տեղէն կ'անցնէր, օգնութեան փութաց։

— Անգլիական շոգենաւ մըն ալ Տարտանէլի մօտ խրած ըլլալով, նաւաճիգներ կ'աշխատին զայն ազատելու։

— Միջերկրականի ու Սեւ ծովի մէջ ալ նաւային արկածներ պատահած են, սակայն տակաւին մանրամասն տեղեկութիւն չկայ։

— Շաբաթ իրիկուն Պանտրմայէն ու Մուտանիայէն եկող Լիմանիոս շոգենաւը, որ Մախսուսէի վարչութեան կ'երթեւեկէ, ձիւնի փոթորիկի բռնուելով, Ախորգարուի առջեւ խրեցաւ, սակայն քիչ ետքը ազատուեցաւ։

— Հեռագրական լուրերու նայելով, Էտիրնէի նահանգին մէջ առատ ձիւն տեղացած է։ Ճիսրը Էրկինէի, Պէլչանի, Գիրճա Ալիի եւ Կիւմիւլճինէի միջեւ թղթատարները չեն կրցած ճամբայ ելլել ձիւնին առատութեան հետեւանքով։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիին 9երորդ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլօմէթրի համար սապէս եղաւ.— Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլօմէթր) 10,315 ֆր., նախորդ տարիէն 1,781 աւելի եւ միւս շաբաթներէն ալ 2,433։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլօմէթր) 5,023, նախորդ տարիէն 659 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 153 պակաս։

ՀՈԼԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ երէկ գիշեր հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Պետական Խորհուրդին անդամ Անտրէա Բուրասա էֆ. ու Մուխթար պէյ, Օսմ. Պանքայի Տնօրէն Բանճիրի պէյ, Շուէտի ու Սերպիոյ դեսպանները եւ այլն։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.— Կ. Պոլսոյ ամբաստանիչ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը տուած է Մկրտիչ Ապրահամեան, Մարտիրոս Մանուկեան, Անդրանիկ, Սիմոն, Վարդան, Արշակ, Աղանոն, Սեդրակ եւ Պերպէրեան անուն անձերուն դէմ, որոնք խռովարարներու պատկանելնուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած են եւ եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուին։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքային վիճակահանութեան մեծ պարգեւը շահող 135,089 թիւ տոմսակին կէսը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Նշան Թաշիի մէջ Բաքի էֆ. շահած էր։ Միւս կէսին տէրն է Ղալաթիոյ մաքսատան միջնորդներէն Նիքոլաքիի կինը՝ Սամաթիացի Էլէնի, որ շաբաթ օրը նոյն Պանքան դիմելով ստացաւ իրեն բաժին ինկած գումարը։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Տնօրէն Բանճիրի պէյ, առջի գիշերը, երեկոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանական մարմինէն շատերը։

ՆԻՔՍԱՐԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Սըվազի նահանգին Թոքատի գաւառին Նիքսար գաւառակին կեդրոնին մէջ, փետրուար 17ի կիրակի առտուն հրդեհ ծագելով այրեր են 13 տուն, 96 խանութ, երեք փուռ, մէկ բաղնիք, 11 ցորենի ամբարանոց եւ հինգ խաղախորդարան։ Շէնքերը խիտ ու խիտ փայտաշէն ըլլալով եւ նոյն միջոցին բուռն հով մըն ալ փչելուն հետեւանքով կարելի չեղաւ մարել։ Այրած շէնքերը ապահովագրուած չէին։ Հրդեհէն վնասուողներուն համար հարկ եղած օգնութիւնները եղան։

ՋՐՀԱՆԿԻՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.— Զէնհաս պաշտօնարանը որոշեց որ ծովային ու ցամաքային ջրհանկիր զինուորներուն պէտք ունեցած գործիքները եւ այլն լրացնելու համար, Եւրոպայէն գնումներ կատարուին. նաեւ Սէլիմիէ զօրանոցին չորքակայքը մարզարան մը հաստատուի՝ Սկիւտարի ջրհանկիր զինուորներու գունդին համար։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Բերայի թաղապետութեան 133 թիւը կրող վարձու կառք մը, շաբաթ իրիկուն ժամը կէսին Բերայէն Թոփխանէ գացած ատեն, ձիերուն կապուած ձողը կոտրեցաւ, որով ձիերը խրտչեցան եւ սկսան արշաւել։ Կառապանը՝ Թահիր՝ վար իյնալով գլխէն եւ ուրիշ տեղերէն վիրաւորուեցաւ։ Ձիերը մինչեւ Թոփխանէ իջան եւ հոն ծխապան մը գլորեցին, որ վիրաւորուեցաւ. բայց քիչ վերջը կարելի եղաւ ձիերը զսպել։ Վիրաւոր ծխապանը թէեւ հիւանդանոց տարուեցաւ, սակայն առտուն մեռաւ։

ԽՆՁՈՐԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ.— Բերա, Այնալը չէշմէ, 26 թիւ ապարթմանին վարի յարկը բնակող Պ. Ֆոթաքի, որ Գոմիսիոն խանին մէջ գրագիր է, ուրբաթ գիշեր ընտանիքով այցելութեան գնաց իր ազգականներէն Ալեքօյի տունը։ Տունը մնացին երեք տղաքը, որոնց մեծը՝ Անտոն, թիֆոյէ նոր ապաքինած ըլլալով, տակաւին անկողնի մէջ էր. նաեւ երկու սպասուհիներ՝ Անաստասիա ու Խրիսի, առաջինը՝ տասնըչորս տարեկան ու երկրորդը՝ քսանմէկու։ Գիշերուան ժամ 3½ին Խրիսի ապարթմանին պահապանին իմաց տուաւ որ Անաստասիա մեռած է։ Պահապանը արդարեւ տեսաւ թէ Անաստասիա կոնակի վրայ պառկած էր Պ. Ֆոթաքիի սենեակին մէջ՝ մահճակալին առջեւ. ուստի անմիջապէս լուր ղրկեց թէ՛ Պ. Ֆոթաքիի եւ թէ ոստիկանութեան։ Երբ Պ. Ֆոթաքի բնակարանը դարձաւ, տեսաւ որ Անաստասիա անկենդան պառկած է։ Ոստիկանութեան պաշտօնեաներն ալ ժամանեցին եւ մահուան պատճառը հարցուցին Խրիսիին, որ պատասխանեց թէ Անաստասիա սենեակին մէջ պառկած ատեն յանկարծ ելլելով վառարանին քով գացեր, հոն դիպուածով ինկեր եւ այդ միջոցին վառարանին կափարիչին երկաթը ձախ ստինքին գալով մեռեր է։ Ոստիկանները տեղեկութիւն հաղորդեցին Կալաթա Սէրայ, ուրկէ բժիշկ Տօքթ. Տիգրան պէյ գալով, մեռելը քննեց եւ հաստատեց թէ աղջկան ձախ ստինքին վրայ վէրք մը կայ, որուն հետեւանքով մեռած է։ Ժամանակը ուշ ըլլալով, երկրորդ քննութիւն մըն ալ շաբաթ առտու կատարուեցաւ ոստիկանութեան բժիշկ Տօքթ. Լուիճի պէյի կողմէ։ Հաստատուեցաւ որ վէրքը գոյացած է սրածայր գործիքով մը, թէ այդ գործիքը զմելի է եւ թէ մահը առաջ եկած է զմելիին ծայրը սրտին դպչելէն, որով մահը ոճրագործութեան մը արդիւնք է։ Պ. Ֆոթաքի եւ կինը այդ մասին պահանջում մը չըրին եւ կասկած մը չյայտնեցին. ըսին թէ այդ երկու աղջիկները մէկ քանի տարիէ ի վեր իրենց քովը կը գտնուէին, զորս իրենց զաւակներուն տեղը դրած էին։ Պ. Ֆոթաքիի հիւանդ տղան ալ յայտարարեց թէ Անաստասիա յանկարծ սենեակ մտնելով «զարնուեցայ» ըսեր, գետինը ինկեր ու մեռեր է։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկելով, սա պարագաները երեւան հանեց.— Անաստասիա սիրային յարաբերութիւններ ունէր Անտոն անուն երիտասարդի մը հետ եւ Պ. Ֆոթաքիի տղաքը դպրոց տարած ատեն անոր հետ կը տեսնուէր։ Անտոն երբեմն ամուսնանալէն կը հրաժարէր այդ աղջկան եւ առաջարկած էր որ միասին կենդանագիր մը հանել տան։ Խրիսի տուաւ վերոգրեալ վկայութիւնները, որով հաւանական նկատուեցաւ որ Անտոն վիրաւորած է Անաստասիան։ Որովհետեւ Պ. Ֆոթաքիի տղան ըսած էր որ աղջիկը դուրս զարնուած ու ներս եկած էր, կարծուեցաւ թէ այդ ոճիրը, իբրեւ արդիւնք սիրային մրցակցութեան մը, ապարթմանին դրան առջեւ գործուած է։ Խրիսի ալ ձերբակալուեցաւ, քանի որ նախապէս ճշմարտութիւնը ծածկած էր, ըսելով որ Անաստասիա կրակարանին վրայ իյնալով մեռած է. միւս կողմէ ալ Անտոնը գտնելու ձեռնարկուեցաւ։ Բժիշկները նաեւ քննեցին Խրիսին, որուն աջ թեւին վրայ թեթեւ վէրք մը կար։ Ոստիկանութիւնը աւելի առաջ տանելով քննութիւնները, երեւան հանեց բուն իսկ ճշմարտութիւնը որ սապէս է.— Ոճիրը սիրային մրցակցութեան հետեւանք չէ. ոճրին հեղինակն է սպասուհի Խրիսի, որ սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Պ. Ֆոթաքի ու կինը այցելութեան գացին։ Անաստասիա խնձոր մը տուաւ ինծի, ես ալ խոհանոցին մէջ կտրեցի այդ խնձորը. կէսը Անաստասիային տուի, որ ըսաւ թէ քիչ տուած էի իրեն, շատը ինծի պահելով, ուստի զիս պիտի խեղդէր. «զիս ինչպէս պիտի խեղդես» ըսելով, զմելին ձեռքս վրան յարձակեցայ եւ այդ միջոցին զմելին անոր հանդիպելով վիրաւորուեցաւ. յետոյ մինչեւ սենեակը գնաց եւ հոն գետինը ինկաւ. կէս ժամ ետքը մեռաւ, ես ալ գացի եւ լուր տուի Պ. Ֆոթաքիի։ Այս է ճշմարտութիւնը։ Այդ աղջիկը ուրիշի մը կողմէ սպաննուած չէ։»

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Երաժշտական Ընկերութեան 5րդ նուագահանդէսը տեղի պիտի ունենայ մարտ 9/22ի ուրբաթ գիշերը, Իւնիոն Ֆրանսէզի սրահին մէջ, ժամ 9¼ին (Ը. Ե.)։ Յայտագրին մէջ, որ պիտի հրատարակուի ի մօտոյ, նշանակուած է Չայքովսքիի մէկ Քօնչէրթօն զոր դաշնակի վրայ պիտի նուագէ Պ. Հէկէլ։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐ

Տասն ընտրեալ լուսատիպ պատկերներ, գործ անմահ նկարիչներու (Կիրլանտայօ, Միքէլ Անճէլօ, Րաֆայէլ, Թիցիանօ, Րուպէնս, Վան Տիք, Հօֆման, Տօրէ եւայլն) բոլորովին ձրի պիտի տրուին ամէն անոնց որ գնեն մէկ օրինակ

ԹԱՐԳՄ. ԵՒ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ՏՐ. Վ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆԻ

Ոսկի լաթակազմ 30 ղահեկան — Թղթակազմ 28 ղահեկան, անզեղչ։ Կը ղրկուի ամէն գրավաճառաց քով։

Կեդրոնատեղին է՝ Մ. Պ. Սիրունեան
Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Եալտըզ խան

Գաւառներէ եւ արտասահմանէ եղած յանձնարարութիւնք անյապաղ կը կատարուին։ 10—9

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՈՐԲԱՆՈՑ-ԱՐՀԵՍՏԱՐԱՆԻ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգ. Հիւանդանոցի Որբանոց-Արհեստարանի Խնամակալութիւնը, ինչպէս յայտնի է, հրաժարական տուած էր։ Այդ մարմինին անդամներն էին Յակոբ էֆ. Գօրեան (ատենապետ), Լեւոն էֆ. Բանիկեան (ատենադպիր), Զարմայր էֆ. Ճըշմարտախօսեան եւ Պօղոս էֆ. Քէրէսթէճեան, որոնց մօտ՝ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ներկայացուցիչն էր Պետրոս էֆ. Խօրասանճեան։ Այս մարմինին հրաժարականը ընդունուած է Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ որ պաշտօն յանձնած է Պետրոս էֆ. Խօրասանճեանի՝ առժամապէս ստանձնել յիշեալ հաստատութեան վերահսկողութիւնը, մինչեւ նոր Խնամակալութեան մը կազմութիւնը։

Հրաժարեալ Խնամակալութիւնը, իր ըմբռնած ձեւով վարելու համար Որբանոց-Արհեստարանը, ամէն առաջ, Հոգաբարձութեան միջոցաւ, խնդրած էր Ս. Պատրիարքէն որ 300 ոսկիի գումար մը դրուի իր տրամադրութեան ներքեւ։ Ն. Սրբազնութիւնը քննելով խնդիրը եւ պէտքը կարեւոր նկատելով, Որբանոց-Արհեստարանի յատուկ դրամագլուխէն այդքան գումար մը յատկացուցած էր, այս կերպով գոհացում տալով Խնամակալութեան որ այլեւս պատճառ մը չպիտի ունենար, որչափ որ կը կարծենք, հրաժարելու։ Եւ սակայն, անկէ ետքն է որ հրաժարական տուաւ։

ԾԱՂԿԵԱՅ ՓԻԼՈՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ, իր բնակարանին մէջ, միջօրէի ճաշի հրաւիրած էր Պաթումի Տ. Կարապետ քահանայ Մալխասեանը որ Ս. Էջմիածնէն ղրկուած Ս. Միւռոնը բերած էր մայրաքաղաքս եւ շաբթուս կը մեկնի։ Ն. Սրբազնութիւնը ծաղկեայ փիլոն նուիրած է յիշեալ քահանային, միանգամայն օրհնութեան կոնդակ մը յանձնելով։

⁂ Ս. Պատրիարք Հայրը նոյնպէս մանիշակագոյն ծաղկեայ փիլոն մը նուիրած է Մայր եկեղեցւոյ ժամօրհնող եւ Պատրիարքական գաւազանակիր Տ. Եզրաս վրդ. Սաչեանի՝ ի վարձ իր հոգեւոր պաշտօնին մէջ ունեցած գոհացուցիչ ընթացքին։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՈՎԻՒՆԵՐ

Տ. Վահան Ծ. վրդ. Յակոբեան, որ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան որոշմամբ, Ռումանիոյ Հայոց հոգեւոր հովիւ նշանակուած է, մօտ օրէն կը մեկնի մայրաքաղաքէս՝ երթալ ստանձնելու իր այս պաշտօնը։ Ինչպէս կը յիշուի, անկէ առաջ Ռումանիոյ հոգեւոր հովուութիւնը առաջարկուած էր Տ. Գէորգ Երէցեան Սրբազանին, որ չընդունեց այդ պաշտօնը, յայտնելով թէ ինք՝ Երուսաղէմի հաշուական խնդրոյն կարգադրութեանը կը սպասէ. որմէ ետք Երուսաղէմ պիտի ուղեւորի։ Այս հրաժարման վրայ էր որ, նոյն հովուութիւնը յանձնուեցաւ Տ. Վահան Ծ. վրդ. Յակոբեանի։

⁂ Վանայ առաջն. տեղապահ Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Խապայեան երէկ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց եւ այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս դէպ իր պաշտօնատեղին։

⁂ Յառաջիկայ հինգշաբթի եւս իր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի Ռոտոսդոյի առաջն. նորընտիր տեղապահ Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքեան։

* * *

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը փետրուարի երկրորդ շաբթուն այցելելով Չօք-Մէրզմէն, տեղւոյն եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր պատարագ մատուցեր ու քարոզ խօսեր է երկսեռ հաւատացեալներու խուռն բազմութեան մը ներկայութեան։ Տեղւոյն ազգայինները որոշեր են իրենց վարժարանին իբր հաստատուն կալուած բաղնիք մը շինել 600 ոսկի ծախքով, որուն 400 ոսկին պատրաստ է արդէն։ Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոս փետրվար 13ին, իր հետեւորդ վարդապետներով, այցելեր է Օճագլըի, Էօզէրլիի եւ վարի թաղի եկեղեցիները. նաեւ գիւղին վերեւը գտնուող գերեզմանատունը ուր, տեղական սովորութեան մը համեմատ, տօնավաճառ կազմուած էր։ Իր այս այցելութեանը առթիւ, Ս. Կաթողիկոսը ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն շնորհեր է Չօք-Մէրզմէնի Տ. Մեսրոպ քահանային եւ փետրուար 15ին վերադարձեր է Սիս։

—Տիարպէքիրի Առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ վրդ. կրկին դիմում ըրած է Պատրիարքարան, խնդրելով որ արտօնուի Կ. Պոլիս գալ՝ իր անձը դարմանելու համար։

* * *

ԳՈՒՄ ԳԱՓՈՒԻ աղքատ հիւանդաց Խնամակալութեան ի նպաստ յառաջիկայ կիրակի ցորեկուան համար (11 Մարտ) թատերական շքեղ ներկայացում մը կազմակերպուած է որ տեղի պիտի ունենայ Թէփէ-Պաշըի Ձմեռնային թատրոնը, Մընակեան էֆ.ի թատերախումբին կողմէ։ Ներկայացուելիք խաղերն են՝ ԳՈՆԹԷՍ ՍԱՌԱ, գեղեցիկ տրամ 5 արարուածով, որուն պիտի յաջորդէ **ՆՐԲՈՒ ԽՈՒԼԵՐԸ**՝ ծիծաղաշարժ զաւեշտը։ Միջնարարներուն Մաէսթրօ Կոլտէնպէրկի նուագախումբը, քան հոգիէ բաղկացած, օբէրայի ընտիր հատուածներ պիտի նուագէ։

Թատերախաղ ու նուագածութիւն ճոխ յայտագիր մը կը կազմեն արդէն, եւ ներկայացման զուտ մարդասիրական հանգամանքը ոչ նուազ շահեկան կը դարձնէ յառաջիկայ կիրակիի ցերեկոյթը, որուն ներկայ գտնուող ամէն ընտանիք ու անհատ՝ հաճելի ժամանց մը վայելելով, աղքատ հիւանդներու օգնութիւն մատակարարող մարմինի մը նպաստած ըլլալու գոհունակութիւնը պիտի ունենայ։ Ուրիշ տարիներ ալ այս Աղքատախնամ մարմինին նպաստի ներկայացումները փայլուն յաջողութիւն մը ունեցած են, եւ ներկայ ցերեկոյթին կազմակերպիչներուն կողմէ նուիրուած անձնուէր աշխատութիւնները տարակոյս չեն թողուր թէ նոյնքան արդիւնաւոր եւ շքեղ պիտի ըլլայ նաեւ այս անգամուանը։

—«Իւնիօն» ապահովագրական Ընկերութեան Տնօրէն Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան ու Տիկինը, որոնք Եգիպտոս ուղեւորած էին, այս առաւօտ Աղեքսանդրիայէն մայրաքաղաք վերադարձան Խտիւիէի Օսմանիյէ շոգենաւով։

* * *

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Վաղամեռիկ Պ. Նուպար Մ. Մէհրամէթճեանի յիշատակութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցին.— Տ. եւ Տիկին Մորդէն էֆ. Յակոբեան՝ 108 ղրշ., Երուանդ էֆ. Պէկեան՝ 108 ղրշ. եւ Օննիկ էֆ. Գարանֆիլեան 60 ղրշ.։

(Հոգաբարձութիւն)

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ Հաւաքական ազգայիններէն Սեբովէ էֆ. Խօշգաքերեան իր Տիկնոջ մահուան առթիւ նուիրած է 40 ղրշ.՝ թաղին Ս. Աստուածածին եկեղեցիին եւ 60 ղրշ.՝ Աղքատախնամ մարմինին։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն մարտ 16)

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՃԳՆԱԺԱՄԸ

ՎԻԵՆՆԱ, 15 Մարտ.—Նիւ Եորքի Սակարանին մէջ երէկուան խուճապը շատ աւելի մեծ էր քան նախորդ օրերունը։ Գիներուն անկումէն մեծ կորուստներ յառաջ եկան եւ առնուած վերջին լուրերուն նայելով, երկաթուղիներու եւ ճարտարարուեստական թղթերը միջին հաշուով 20% ինկած են. թղթեր ալ կան որոնք ա՛լ աւելի ինկան։

Տէյլի Թէլկրաֆ կ'իմանայ Նիւ Եորքէն թէ երեկ արժէթղթերու վրայ եղած գործառնութիւններէն հինգ հարիւր միլիոնի կորուստ մը յառաջ եկած է։ Խուճապն այնչափ սաստկացած էր որ Լոնտոնի մեծ դրամատէրները մէկ քանի ժամ զգուշացան գործառնութենէ, վախնալով որ մի գուցէ առնուած յուզումնառիթ լուրերու յառաջ բերած աննպաստ տրամադրութեան տակ սխալ գործեն։ Լուր եկաւ նաեւ թէ Նիւ Եորքի նշանաւոր դրամական տուներ դադրեցուցած են իրենց վճարումները, որոնք սակայն չհաստատուեցան։ Դրամի անձկութենէն յառաջ եկած այս խուճապին առաջքն առնելու նպատակաւ Նիւ Եորքի պանքերը 71 միլիոն տոլարի գումար մը տրամադրելի պիտի ընեն հրապարակին պէտքերուն։ Նիւ Եորքէն հասած աննպաստ լուրերու վրայ, Պէրլինի Սակարանին մէջ ալ մեծ ծաւալով արժեթղթեր ծախուեցան, Վիեննայի սակարանը սակայն համեմատաբար հանդարտ մնաց։ Այս առտու առնուած լուրերէն կ'երեւի թէ Նիւ Եորքի Սակարանին մէջ գիներու բարւոքում մը յառաջ եկած է։ Լոնտոնէ, Բարիզէ եւ Պերլինէ առնուած այսօրուան լուրերն ալ վերահաստատութիւն մը կը ցուցնեն գիներու մասին։

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆՔ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄԻՋԵՒ

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԱՍԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 մարտ.— Րէօյթէրի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ անհիմն է Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ Ծ. Արեւելքի մասին համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլալու լուրը։ Ճշմարիտ է սակայն թէ Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ մէկ կողմէն, Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ միւս կողմէն բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան Ծայրագոյն Արեւելքի գործերուն համար։ Դիպէթի մասին ալ տէրութեանց միջեւ յառաջ եկած տրամադրութիւնը գոհացուցիչ է։ Թէ այս եւ թէ ուրիշ խնդիրներու մասին վերջնական համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլալու լուրը կանխահաս է թէեւ, բայց այդպիսի համաձայնութեան մը ստորագրուիլը ոչ թէ ամիսներու, այլ մէկ քանի շաբաթի խնդիր է։ Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ բանակցութիւնները, մանաւանդ առեւտրական դաշնագրի համար, գոհացուցիչ կերպով կը շարունակուին։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 15 մարտ.— Ինչպէս գրուեցաւ, Աֆղանիստանի Էմիրը երկու ամսոյ չափ Հնդկաստանի մէջ մնալէ ետքը վերադարձաւ։ Հնդկաստանի փոխարքայ Լորտ Մինթօ եւ վերին հրամատարը՝ Լորտ Քիչնէր փառաւոր ընդունելութիւններ ըրին Էմիրին եւ կարելին ի գործ դրին նպաստաւոր տրամադրութիւն մը թելադրելու եւ սնուցանելու համար իրենց իսլամական [illegible] մէջ։ Աֆղանիստանի մէջ սակայն ընդհանուր չէ գոհութիւնը։ Գէթ այսպէս կը գրէ Պոմպէյի Բիօնիէ լրագրին Բէշավէրի մէջ գտնուող թղթակիցը։ Աֆղանները գոհ չեն Էմիրին Հնդկաստան այցելութենէն։

Պ. ՔԱԶԻՄԻՐ ԲԵՌԻԷԻ ՄԱՀԸ

ԲՕՆ ՍԻՒՌ ՍԷՆ, 15 մարտ.— Նախարարապետ Պ. Քլէմանսօ, արտաքին գործոց Նախարար Պ. Բիշօն, պատերազմական Նախարար զօր. Բիքար, հանր. շինութեանց Նախարար Պ. Պարթու, նախկին Նախագահ Պ. Լուպէ, Ծերակոյտի նախագահ Պ. Տիւպօ, բազմաթիւ ծերակուտականներ եւ երեսփոխաններ, ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ. Լէբին եւ զօրավար Տալշդան այսօր մասնաւոր կառախումբով կէս օրէ առաջ ժամը 11ին հոս հասան Քազիմիր Բեռիէի յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու համար։ Դագաղին կը հետեւէին վախճանեալին որդին Պ. Բլօտ եւ փեսան, որոնց ընկերացած էին Նախագահ Պ. Ֆալիէռի ներկայացուցիչը, Ծերակոյտի Նախագահը, Երեսփ. Ժողովի Բ. ատենապետը, Նախարարները եւ տեղական իշխանութեանց ներկայացուցիչները։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը թափօրը գերեզմանատուն ուղղուեցաւ եւ դագաղը ընտանեկան դամբարանին մէջ դրուեցաւ։ Վախճանեալին փափաքին համեմատ գերեզմանին վրայ դամբանական չխօսուեցաւ։

ՃԱՓՈՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 14 Մարտ.— Սան Ֆրանչիսքոյի կրթական տեսչութիւնը հեռագրով տեղեկութիւն տուաւ Նախագահ Ռուզվէլթի թէ ճափոնցի աշակերտները միւս աշակերտներէն անջատ պահելու հրամանը յետս կոչուած է։ Նախագահն ալ այսօր պիտի ստորագրէ հրամանագիր մը՝ գործադրութեան դրուելու համար գաղթականութեան օրէնքին յաւելուածական այն մասն որ կ'արգիլէ գաղթելու անցագիր տալ ճափոնցի աշխատաւորներուն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ „ԵԷՆԱ" ՄԱՐՏԱՆԱՒԻՆ ԱՐԿԱԾԸ

ԲԱՐԻԶ, 16 մարտ.— Ծերակոյտի այսօրուան նիստին մէջ Նախագահ Պ. Տիւպօ Եէնա զրահաւորին արկածին վրայ խօսելով, յիշեց այն նաւաստիները, որոնք պատուոյ դաշտին վրայ մեռան։ Աքանչանալով յիշեց ողջ մնացող նաւաստիներուն դիւցազնական արիութիւնը, եւ մեծ ցաւակցութիւն յայտնեց զոհերուն ընտանեաց։ Ապա կարդաց Իտալիոյ Ծերակոյտին ցաւակցական հեռագիրը ու իր պատասխանը։ Պատերազմական Նախարարը յանուն կառավարութեան յարգանօք յիշատակեց արկածին զոհերը, եւ նիստը փակուեցաւ ի նշան սգոյ, մինչեւ յառաջիկայ հինգշաբթի։

ԲԱՐԻԶ, 14 մարտ.—Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստին սկզբնաւորութեան ատենն ատենապետ Պ. Պրիսոն, Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին ատենապետին կողմէ ղրկուած հեռագիրը կարդալէ ետքը, յաւելց.— «Ամէն կողմէ մեզ հասած համակրութիւնները մեր միակ մխիթարութիւնն են։» Ապա Եէնայի նաւաստիները յարգանօք յիշելով, յանուն Երեսփ. Ժողովին ցաւակցութիւն յայտնեց զոհերուն ընտանեաց։ Ի նշան սգոյ, նիստն յետաձգուեցաւ վաղուան։

—Եէնայի արկածին առթիւ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ Նախագահ Պ. Ֆալիէռի ղրկուած հեռագրին պատճէնը սա է. —«Թուլօնի նաւահանգստին մէջ տեղի ունեցած արկածէն զգածուած, որ ձեր քաջարի զինուորներէն շատերուն մահուան պատճառ եղաւ, ձեզ կը ղրկեմ Տէր Նախագահ, ֆրանսական ազգին սուգին համար իմ սրտագին մասնակցութեանս հաւաստին»։

ԹՈՒԼՕՆ, 14 մարտ.— Այս գիշեր Եէնայի խելաց կողմի ռազմամթերքի շտեմարանին մէջ գտնուեցան յօշոտուած եւ անճանաչելի դիակներու չղջակոյտ մը, որոնց թիւը յիսունի չափ կայ։ Մինչեւ ցարդ 107 դիակներ գտնուեցան։

ԲԱՐԻԶ, 15 մարտ.—Բարիզի Մամուլը ի նպաստ Եէնայի զոհերուն ընտանեաց հանգանակութիւն մը բացաւ։ Առաջին ցանկին գումարն է 68,000 ֆրանք որուն 20,000 ֆր.ը Նախագահ Պ. Ֆալիէռ նուիրած է։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 մարտ.— Պահպանողական երեսփոխան Պ. Բօլինկ, Քինկսթընի մէջ վերջերս յառաջ եկած Սուէթընհամի միջադէպին ակնարկելով, հարցուց թէ միջազգային օրինաց համեմատ, ծովային տէրութեան մը պատկանող ծովակալի մը ներելի՞ է զինուած զինուորներ ցամաք հանել անգլիական գաղթականութեան մը մէջ, առանց կառավարչին արտօնութեան։ Արտաքին գործոց Նախարարը պատասխանեց թէ այդ ընթացքը ներելի չէ թէեւ, բայց ակնարկուած միջադէպի մասին այդպիսի իրաւունք մը խնդիր չէր կրնար ըլլալ։ Ամերիկացի ծովակալը պարզապէս մարդասիրութեան զգացումէ դրդուած, արկածեալներուն օգնելու նպատակաւ գործած էր։ Պէտք չկայ իր այդ ընթացքին տարբեր նշանակութիւն վերագրել։

Նախարարապետ Քէմպըլ Պաններմէն ծանոյց թէ զատկական տօներու առթիւ Երեսփ. Ժողովը իր նիստերը պիտի դադրեցնէ մարտ 27էն մինչեւ 8 ապրիլ։ Նախարարապետ ուրիշ հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ գերման կայսեր կողմէ նուիրուած արձանը Բուքինկհըմ-Պալասի առջեւ պիտի կանգնուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

ԲԱՐԻԶ, 15 մարտ.— Բարիզի եւ ուրիշ զանազան քաղաքներու մէջ երեւան ելած ծաղիկ հիւանդութեան պատճառաւ պատերազմական Նախարարը հրահանգ ղրկեց ամէն զօրանոցներուն որ զինուորները պատուաստեն։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՓԻԹՍՊՈՒՐԿ, 15 մարտ.— Ողողումներուն պատճառած վնասը 10 միլիոն տոլար կը գնահատուի. 14 հոգի խեղդուեցան։ Գործարանները դադրեցան, ինչպէս նաեւ հանրային աշխատութիւնները։ 30,000 հոգի առանց պատսպարանի մնացին։ Բազմաթիւ տուներ ջուրերէն կործանելու վտանգին մէջ են։

ՀԻՒԾԱԽՏԻՆ ԴԷՄ

ՊԵՐԼԻՆ.—Բրօֆ. Պէհրինկ այսօր արջառային հիւծախտին յաղթելու համար խօսած ճառին մէջ ըսաւ ի մէջ այլոց.— «Ընդհանուրին կարծիքն այն է թէ օդին միջոցաւ բերնէն ու քիթէն մարդկային մարմնոյն մէջ մտած մանրէները թոքերուն մէջ ալ կը մտնեն, բայց սխալ է այդ կարծիքը։ Այդ մանրէներուն մեծ մասը հեղուկ սնունդներով ստամոքսին մէջ կ'երթան եւ անկէ ալ դուրս կ'ելլեն, աղիքներէն անցնելով։ Կաթը թարմ, մաքուր եւ մանրէէ զերծ վիճակի մէջ պէտք է խմել։ Այս մասին կարծեաց տարբերութիւն չկայ։ Կաթը Բաստէօրեան զտումով ամլացնելը յարմար միջոցը չէ։ Անով բնական կաթը արուեստական կաթի կը վերածուի։ Այդպէս կաթը ամլացնելն ու եփելն ալ յանձնարարելի չէ, եփած կաթը անյարմար է երախաներուն սնունդին։ Այսպէս կ'ըսեն հիմա տղոց հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները։ Պէտք է մանրէէ զերծ կաթ հայթայթել, սակայն առանց եփելու, եւ ատոր միակ միջոցն ալ առողջ կովերուն կաթն ալ առողջ է։ «Այլեւս անհետացած է մանրէէ չափազանց վախը. իր մէջ հարիւր հազարաւոր մանրէ ունեցող ջուր մը կրնայ չը վնասել, մինչդեռ քիչ մանրէ ունեցող ջուրը շատ վտանգաւոր կրնայ ըլլալ։ Խաշած ջուրը, որ իր մէջ անվնաս մանրէներ կը պարունակէ, անյարմար է գործածութեան, վասնզի իր մէջ չունի միս եւ ոսկոր կազմելու տարրերը։ Խաշած ջուրը հանքաջուրներու տեղ միայն գործածելու է, բայց այդ ալ պէտք է որ մաքուր աղբիւրէ հոսած ջուր մը ըլլայ։ Այս խօսքերով չհասկցուի սակայն թէ վտանգաւոր ջուրը կամ կաթը եփելով անվնաս կը դառնայ. ո՛չ, այլ լոկ մաքուր ջուր եւ մաքուր կաթ խմելու է։»

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտ 16

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՏԱՆԸՄԱՐՔԱ

Քոբէնհակի քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ զարմացում պատճառեց Թայմզի այն լուրը թէ Գերմանիա ու Տանըմարքա կ'աշխատին Հիւսիսային ծովը փակեալ ծովի մը վերածելու համար։ Քոբէնհակի մէջ տեղեկութիւն մը չկայ Գերմանիոյ վերագրուած այդ ծրագրին նկատմամբ։ Տանըմարքայի մասնակցութեանը գալով, Քոբէնհակի մէջ ոչ ոք կ'ուզէ դեր մը կատարել համաշխարհային քաղաքականութեան մէջ եւ կամ մեծ տէրութեանց մէկուն կամ միւսին օգնել՝ մեծամեծ ծրագիրներու իրականացմանը։ Ընդհակառակը, Տանըմարքայի քաղաքականութեան նպատակն է հեռու մնալ այդ կարգի գործերէ եւ իր երկրին պաշտպանութիւնը ապահովել իր իսկ միջոցներով, ինչպէս նաեւ իր չէզոքութիւնը՝ իր զինուորական ոյժերուն պէտք եղածին չափ զօրանալովը։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Չի հաստատուիր այն լուրը թէ Էլէնա թագուհին Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորին պիտի ընկերանայ՝ Աթէնք տալիք այցելութեանը պահուն։ Իտալիոյ թագաւորը, որուն պիտի ընկերանան արտաքին գործոց նախարար Պ. Տիթթօնի եւ առաջին թիկնապահը, Պրինտիզիէն ճամբայ պիտի ելլէ Թրինաքրիա զբօսանաւով, որուն պիտի ուղեկցին մարտանաւեր։ Այցելութիւնը երեք օր պիտի տեւէ, ժամանման եւ մեկնումի օրերն ալ հաշուելով։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 17 մարտ.— Ազգային յուղարկաւորութիւն մը կատարուեցաւ Եէնա զրահաւորին զոհերուն համար. ներկայ էր անհագին բազմութիւն մը։ Դագաղները կը կրէին թնդանօթի սայլեր։ Նախագահ Պ. Ֆալիէռ, ծովային նախարար Պ. Թոմսոն եւ Թուլյան ու Մանսըրուն ծովակալները բանախօսութիւններ արտասանեցին։ Պ. Ֆալիէռ եւ զանազան պատուիրակութեանց ներկայացուցիչները պսակներ դրին դագաղներուն վրայ։

—Պ. Ժօռէս երեքշաբթի օրը Երեսփ. Ժողովին մէջ պիտի պահանջէ որ Մօնսէնեէօռ Մօնդանեինիի թուղթերը հրատարակուին։ Պ. Քլէմանսօ որոշած է պատասխանել թէ միայն այն գրութիւնները պիտի հրատարակուին, որոնք Ժօռէսի Արբայի դատաւարութեան ատեն պիտի ներկայացուին։

—Թանճէրէն կը հեռագրեն թէ Էրայսուլի, որ Մարոքի զինուորներուն կողմէ կը հալածուի, հարկադրուած ըլլալով Պէնիէրօզ ցեղին բնակած տեղէն անցնիլ, այդ մասին արտօնութիւն ուզեր է նոյն ցեղին պետէն, որ մերժեր է. այս վերջինը հրահանգ խնդրեր է Մարոքի կառավարութենէն, առաջարկելով յանձնել Էրայսուլին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Աւստրիոյ Ֆրանց Ֆերտինանտ արքիդուքսը Պերլին գնաց անպաշտօն կերպով։ Երկու օր հոն մնալով, երկար տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Վիլհէլմ կայսեր հետ։

—Տորթմունտէն կը հեռագրեն թէ Սաարէի հանքին մէջ կազ բռնկելով, եօթնասունը մէկ հոգի մեռեր եւ յիսուն հոգի վիրաւորուեր են։ Էնխարտի հանքին մէջ ալ վերելակին պարանը խզուելով, վանդակին մէջ գտնուող 32 գործաւորներ մեռան։

ԲԱՐԻԶ.—Նախագահ Պ. Ֆալիէռ ու նախարարները, որոնք Թուլօն գացած էին՝ Եէնայի զոհերուն յուղարկաւորութեանը ներկայ գտնուելու, Բարիզ վերադարձան։

—Սան-Ռէմոյէն կը հեռագրեն թէ Լամըստորֆ կոմսին վիճակը աւելի ծանրացած է եւ աղետալի վախճան մը մօտալուտ կը նկատուի։

—Այաչչիոյէն Ֆրանսայի ծովային Նախարարութեան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Էբէ թորփիլանաւը, գիշեր ատեն փորձ կատարած ատեն, ընդհարեր է 263 թիւ թորփիլանաւին։ Երկու մեքենավարներ մեռեր եւ ուրիշ մըն ալ վիրաւորուեր է։ 263 թիւ թորփիլանաւը [illegible] է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մակոյկի մրցումին մէջ Քէմպրիճի պատկանողները յաղթեցին Օքսֆորտի պատկանողներուն։

—Կալլէսի իշխանին տղաքը, Էտուարտ թագաւորին փափաքով, աշխարհի շրջանը պիտի կատարեն։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերման փիլիսոփայ Քանթի աճիւնը Քէօնիկսպէրկի մայր եկեղեցին պիտի փոխադրուի իր ծննդավայր երկրին մէջ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ թագաւորը ուրբաթ առաւօտ Մատրիտ պիտի ժամանէ։

ՀՌՈՄ.— Վատիկանը [illegible] թերթը՝ Ռիննովամէնթօ, որուն յայտնած գաղափարներուն քանիցս անհամաձայնութիւն յայտնած է Պիոս Ժ.։

ԲԱՐԻԶ.— Կէօ ատրան Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդում մը պիտի ուղղէ ծովային Նախարար Պ. Թոմսոնի՝ Եէնայի արկածին առթիւ պատասխան կարգ մը միջոցներու վրայ՝ որոնց հրամաններուն հետեւանքով, որով կղերականներուն [illegible] մահամերձներուն, [illegible] իրենց կրօնքին օգնութիւնը կը խնդրէին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ ելմտական նախարարը կը պահանջէ որ Վլատիվոսթօք դադրի ազատ նաւահանգիստ ըլլալէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բամպայի մէկ քանի գործարաններ այրեցան. վնասը հինգ միլիոն ոսկի կը հաշուուի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերման կառավարութիւնը [illegible] Ամերիկայի հետ [illegible] փոփոխութիւններ պիտի կրէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ներքին գործոց նախարար Պ. Հէրպէրթ Կլատսթոն կ'առաջարկէ որ գինետուններու մէջ աղջիկներ չծառայեն։

—Թայն գետակին վրայ ծովը իջեցուեցաւ ամէնէն մեծ յածանաւը՝ Ինվինսիպըլ։

ՍՕՖԻԱ.—Ֆէրտինանտ իշխանը Սոպրանիէի ատենապետ Պ. Կիւտեւի յանձնեց նոր նախարարութեան կազմութիւնը։ Պ. Կիւտեւ սա ցուցակը ներկայացուց.— Նախարարապետ ու ներքին նախարար Պ. Կիւտեւ, [illegible] Պ. Կէննատիեւ, [illegible] Պ. Լամպրեւ [illegible]։ Միւս նախարարները պիտի շարունակեն իրենց պաշտօնը։ Իշխանին որոշման կը սպասուի այդ կազմութեան համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օսման		36 -36 1/2
Երկրորդ »	»	35 -35 1/2
Խառն »	»	33 -33 1/2
Զավաշըրը	»	31 -32
Կարմիր առաջին	»	38 -39
» միջին	»	34 -37
ԱԼԻՒՐ		Ղրշ.
Տեղական զբրմա Ա. Պարկ		71 -72
» » Բ. »		68 -69

Այսօր 35 վակոն Անատօլի ցորեն ժամանեց։

ԹԻՖ

Օսման 17 1/2-18 փարա

ԳԱՐԻ

Բէօզանթէ	քիլէն	13 1/2-14
Ռումէլի		12 -13

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

5 Մարտ

Նիւ-Եորք	պատրաստ	79.3.8
»	մարտի համար	
» 1907	մայիսի »	84.1.2

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազգ.—Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ ամէն անոնց, որոնք կը փափաքին Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին դասախօսութեանց հետեւիլ, թէ նոյն վարժարանին դասերը պիտի սկսին 1907 մարտ 24ին (Հ. Տ.)։ Ընդունելութեան պայմաններն են հետեւեալները.—Աշակերտիլ փափաքողները պէտք է առնուազն 17 տարու ըլլան։ Տարիքի մասին ո եւ է վէճ [illegible] չըլլար։ Մուտքի քննութիւնը սա նիւթերուն վրայ պիտի կատարուի. 1. Թուաբանութիւն։ 2. Երկրին մէջ խօսուած լեզուներէն մէկուն գրաւոր ծանօթութիւն։ Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով պիտի կատարուին։ Աշակերտիլ փափաքողները, վերոյիշեալ թուականէն առաջ, պարտին իրենց խնդրանքն ուղղել Շերամաբուծական վարժարանին Տնօրէնին եւ վերաբացման օրը ներկայանալ վարժարան, իրենց հետ ունենալով ծննդեան վկայագրին պատճէնը, բարի վարքի վկայագիր մը եւ պատուաստի վկայական մը։ 24—13

3/16 յուն. 1907

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 3/16 Մարտ

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ.	Օ. Ո.	102 06
Ամէնէն բարձր գին	»	» 102 16
Ամէնէն վար գին	»	» 102 02
Բուլէկի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	150 —
Ամէնէն բարձր գին	»	150 —
Ամէնէն վար գին	»	149 3/8
Թրամվայ	»	69 —

ԲԱՑՈՒՄ 5/18 Մարտ

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ.	Օ. Ո.	102 01
» » ժամ 7ին Փ. Կ.	»	102 05
Բուլէկի Երկաթուղի	Ֆր.	149 3/4
» » ժամ 7ին	»	149 7/8
Փարատ Կ. Պոլսոյ Փ. Կ.	»	458 —
Անատ. Երկթ. Պարտթ. Ա. Շարք	»	528 —
» » » Բ. Շարք	»	526 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	18 55
Շիրքէթի Խայրիէ	»	42 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	4 90
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 85
Օսմ. Ծխախոտ		—
Թրամվայ բաժնեթուղթ		11 35
» ժուիսանս		6 50
» պարտամ. թուղթ		482 —
Թրամվայ	Ֆր.	69 —
Տէրքոսի ջուրի ընկ.		373 —
Պոլիս Բարա Ա.յոտն		716 —
Միտիլլի պանքա	Օ. Ո.	6 25
Սալօնիքի պանքա		175 —
Մերսին Ատանա պարտթ.	Ա. Ո.	16 75
Քարասու առանձնաշնորհեալ		116 —
» սովորական		110 —
» 5 պարտամուրհակ		88 —
Քարտ Իզմիրի		596 —
Փոխառ. Հելլենական 5 %		262 —
Հելլենական պարգեւատոմս թուղթ		435 —
» »	Օ. Ո.	4 06
Լուբիամ	Ֆր.	102 —
Զալթրիտ	»	39 1/2

ՄԹԻԼԱՆՑ

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 80
» » 8 »		4 60
Բուլէկի երկաթուղի	Ֆր.	1 50
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6 1/2 %		

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	Ղրուշ	110 5/16
Բարիզի » »	Ֆրանք	22 96 1/4
Վիէննայի » »	Քորոն	21 92
Պերլինի » »	Մարք	18 60

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	110 11
Ֆրանսական »	»	87 11
Գերմանական 20 մարք	»	106 10
Բոլ Էմփերիալ	»	90 30
Մէճիտի տասներորդն	»	108 —
Արծաթ մանրուք	»	105 —
Մէճտիյէ	»	100 20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 16 Մարտ

Միացեալ Օսմ. պարտք. բաց.	Ա. Ո.	95 95
» գոց.		95 90
Բուլէկի երկաթուղի	Ֆր.	150 —
Թրամվայ		69 25
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	691 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	450 —
Պոլիս Բարա Ա.յոտն	»	716 —
Օսմ. մաքսատուն	»	—
Ֆրանս. Ռընթ 3 % Փ. Կ.	»	94 85
Քրէտի Լիոնէ	»	1202 —
Ռուսական 5 %	»	87 05
Իտալական Ռընթ	»	102 75
Սպանիական արտաքին	»	94 65
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 235
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 —

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Մարտ

Միացեալ Օսմ. պարտք բաց.	Ա. Ո.	93 25
» գոց. Փ. Կ.	»	93 25
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	17 50
Էժիպիէն միացեալ	»	— —
Անգլիական քոնսոլիտէ Փ. Կ.	»	85 43
Հելլենական 5 % 1881	»	52 50
Զալթրիտ	»	1 50
Պուլկարական փոխառ. 1892	»	100 50
Ռընտ Մայնս	»	6 84
Ռուսական 4 % 1888—1889	»	75 —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	25 53
Դրամագլուխ	»	5 —

ՊԵՐԼԻՆ, 16 Մարտ

Օսմ. միացեալ		94 50
Ռուսական 4 % 1902	մարք	— —
Բուլէկի երկաթուղի	»	142 90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամսուան	»	20 250
Դրամագլուխ	»	7 —

ՎԻԷՆՆԱ, 16 Մարտ

Բուլէկի երկաթուղի	քորոն	182 20
Վիէնըր Պանք Ֆէրայն	»	559 —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	95 48
» Լոնտոնի վրայ	»	241 80
Ռուսական 5 % 1906	»	84 —
Օսմ. Ռէժի	»	417 —

Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

20 ղրուշ շահող թիւեր

1	10	219 1	80	47451	60	67211	20	96421	30	121131	40	150751	60
951	60	23171	80	48811	20	67321	30	96511	20	123781	90	151261	70
1501	10	23331	40	48881	90	67351	60	96591	600	123961	70	151541	50
2241	50	26701	10	49021	30	67661	70	96801	10	124141	50	151871	80
3551	60	26771	80	50371	80	67871	80	97031	40	124491	500	152271	80
5271	80	27531	40	50591	600	70901	10	97481	90	124671	80	152301	10
5301	10	27811	20	51151	60	71321	30	97761	70	125481	90	153531	40
5571	80	28791	800	52021	30	71621	30	98391	400	126111	20	154741	50
5761	70	29311	20	52691	700	73671	80	98561	70	126371	80	155271	80
5831	40	30081	90	53151	60	73781	90	99431	40	127411	20	155441	50
6491	500	30961	70	53981	90	74831	40	99691	700	128121	30	155671	80
6561	70	31871	80	54351	60	75461	70	100021	30	128881	90	155841	50
6611	20	34621	30	54591	600	76041	50	100311	20	130661	70	155951	60
6921	30	35331	40	54721	30	77251	60	100581	90	131271	80	156761	70
7641	50	36031	40	55081	90	77521	30	101991	2000	132141	50	157141	50
7881	90	37481	90	55401	10	77591	600	102721	30	134561	70	157491	500
9081	90	37731	40	55411	20	78011	20	103651	60	135031	40	157711	20
9951	60	37861	70	56121	30	78071	80	103911	[illegible]	135081	90	158321	30
10031	40	38691	700	56471	80	80251	60	104601	10	135881	90	159131	40
10791	800	38731	40	56971	80	81261	[illegible]	108351	60	135901	10	160021	30
12081	90	38991	9000	57181	90	81271	[illegible]	108591	600	137521	30	161701	10
12631	40	39011	20	58641	50	82161	70	111381	90	137981	90	162081	90
12661	70	39971	80	58851	60	83091	100	112321	30	139761	70	162341	50
12741	50	41631	40	59651	60	83151	60	113271	80	140631	40	162801	10
13461	70	42371	80	60001	10	84071	80	113921	30	141101	10	163911	20
13481	90	42921	30	60231	40	86261	70	114101	10	141241	50	168841	50
15341	50	42981	90	61161	70	87151	60	115021	30	143451	60	168891	900
16951	60	43291	300	61371	80	87941	50	116971	80	143691	700	170361	70
17071	80	43571	80	61551	60	88311	20	117051	60	144731	40	170461	70
17181	90	45471	80	62231	40	88471	80	117171	80	145181	90	170561	70
17261	70	45701	10	63101	10	89091	100	118271	80	146731	40	170581	90
18981	90	45811	20	64281	90	91691	700	118551	60	147861	70	171341	50
19021	30	46121	30	64401	10	91791	800	118571	80	148051	60	172581	90
19321	30	46391	400	64681	90	92631	40	119121	30	148761	70	174151	60
20631	40	46601	10	64921	30	93891	900	119931	40	149411	20	—	—
21401	10	46791	800	65791	800	95051	60	120901	10	150611	20	—	—

ՏՈՔԹ. Գ. ՋԱՐՓՃԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԿԱՆՋԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ ԵՒ ԲԵՐՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Որ երբեմն իբր օգնական բժիշկ պաշտօնավարած է Փարիզի կառավարական հիւանդանոցներուն մէջ, այժմ Կ. Պոլիս վերադարձած ըլլալով, կը բնակի Բերա, Թագսիմ, Ըթըր փողոց Թիւ 6 (գաղղիական հիւանդանոցին առջեւ), և հիւանդ կ'ընդունի բաց ի երկուշաբթիէն ամէն օր կէս օրէ վերջը։

Շաբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ։
40—22

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէա եւ Քանտիա (Կրէտէ)։

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուզուած ատենը ետ առնուելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ ալ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ սրկղամուղի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, աս տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանով	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ » »	4 —
Երկու » և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 25 ղրուշ ոսկեդրամ։ 50—42

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԵԼԻՔ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մարտ 19ին, Ֆրիժի, Մարսիլիայէն
Մարտ 25ին, Սիրֆասսի, Անատ. եզերքէն
Ապրիլ 2ին, Իմերեդի, Մարսիլիայէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 20ին, Ֆրիժի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք
Մարտ 26ին, Սիրֆասսի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։
Ապրիլ 3ին, Իմերեդի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք

Ա կարգ	Փարիզի համար	200	ֆր
» »	Մարսիլիոյ »	160	»
Բ »	Փարիզի »	150	»
» »	Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 50—17 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ 2|14 եւ 320 Սեֆեր 20 թուականի Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըլ խան, Հէզա էն փողոց, Թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պաչէ Գափու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սաաօֆ, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գափու Թիւ 10։
Պոլիս, Ապտի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այվէյօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գափու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անասթասիատիս չարշըի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճատտէսի։
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Էրէնքէօյ, Թէօտորոս Իոաննիտէս, Նամազկեահ մօտ։
Շիշլի, Մ. Լ. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիլեանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Բէպէք, Բ. Սոմմարիփա։
Մեծ Կղզի, Ըէսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկելէտէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Ստէֆանօ, Բէչլէճեան էֆ.։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և չքնաղ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ.

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Գալաթա Սէրայի դիմաց։
Ղալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Զօրլը Եօլը, Թիւ 120։

Դասեր և նորգութիւններ ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 16 50—14

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀԱՍՏԱՏՆԱԳՐԱՒ [illegible]
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստորոյէ խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	1 666 666	ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	154 666 666	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	400 728 000	»
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	65 324 946	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վոյվոտա Ղալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Աշըր Էֆէնտի ճատտէսի, Թիւ 26։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 50—18

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ
1907 մարտ 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կոխմբ. 622

Կայարան		Ապր. և Ժմր. Առաւ.
Գօնիա	մկ.	11 —
Գաչըն խան		11 31
Զումրա		12 15
Արըզ Լօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմ.	1 43
	մկն.	1 58
Սիւրօվա		2 24
Այրանճը Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմ.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմ.	իրիկ.	4 50

ԴԱՐՁ Կոխմբ. 621

Կայարան		Ապր. և Ժմր. իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմ.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը Տէրպէնտ		8 31
Սիւրօվա		9 13
Գարաման	ժմ.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըզ Լօրէն		10 54
Զումրա		11 30
Գաչըն խան		12 6
Գօնիա ժմ.	իրիկ.	12 35

50—37

ԱՊԱՌԻԿ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Ամէն անուան յատուկ սկզբնատառով ադամանդազարդ ոսկի մատնիներ

Հերճայի վաճառատունը՝ գոհարեղէններու, ոսկի և արծաթ շղթաներու, գրպանի, պատի և քօնսօլի ժամացոյցներու մասնաւոր վաճառումէն զատ՝ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն վստահութենէն քաջալերուած, այս անգամ կը փութայ յայտարարել թէ՛ ամէն եղանակի յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատրաստ ունի արդէն, կանանց և աղջկանց համար ամէն տեսակ հագուստներ ու անձրեւի համար մուշամպա վերարկուներ, նաեւ ճերմակեղէններ, ֆանթեզիներ և թօհաֆիյէներ ու կօշիկներ։ Ունի նաեւ կահկարասի, ձեղունի լամբարներ, մանճակալներ, եւրոպական ու անգլիական գորգեր, գետնի մուշամպաներ, կրամօֆօններ ու պիխիքլէթներ ամենավերջին կատարելութիւններով։

Հերճայի վաճառատունը մայրաքաղաքիս մէջ միակն է, որ շահած է հանրութեան վստահութիւնը և գոհունակութիւնը, իր ապրանքներուն տոկունութեան և ոսկիներու մաքրութեան, ձեւաւորութեան և աժանութեան համար։

ԱՊԱՌԻԿԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Գնուած ապրանքին հարիւրին 20ը միայն կանխիկ, իսկ մնացեալ գումարին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարմամբ պատրաստ է հայթայթել։

Վաճառատունս հաստատուած է
ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅ, ՈՍԿԵՐՉԱՑ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 13

Անգամ մը այցելել բաւական է համոզուելու համար թէ Հերճայի անմրցելի կազմակերպութեամբ մը ի վիճակի է այսօր գոհացնելու իր ամենէն դժուարահաճ յաճախորդները։

Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ
Սակարկութիւն չկայ 50—23
Շաբաթական վճարմանց համար հաւաքիչներ միշտ պատրաստ են

ԻՆՉՊԷՍ ԿԱՐԵԼԻ Է ԴՐԱՄ ԽՆԱՅԵԼ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Jm Vertrauen

ՔՆՆԵՑԷՔ ՄԵՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

Անգլիական աստեղէններու վաճառատուն Ընկերութիւնը որոշած է մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառելու իր ամբողջ ապրանքին մթերքը՝ իր արժած գնէն հարիւրին 30 պակաս գնով։ Բօսթիմ, բանթալոնի և բարտէսիւի համար նորաձեւութեան համաձայն աստեղէններ կան նոյն վաճառատան մէջ։ Նմանապէս ցուցադրուած են բազմաթիւ քուբօններ (1-4 մեթր) կէս գնով և ֆանթեզի ժիլէներ՝ 15-60 ղրուշի։ 10—4

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Մահմուտ Փաշա, Եալտըզ խան, փուռին դիմաց եւ աղբիւրին վերեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօն	Անուանք	Թօն	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալէթ	3607	Տօմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիօ	1785
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2388	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Աթիսոքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնտէպէլլօ		Սեցէմա	1203
Գասսանօ	1822	Տինտօ	504	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորոտինօ	1264	Էկքօ	3464	Իտահօ	5 40	Նէրօ	1 33	Թ. Ուիլսըն	1546
Բուֆֆալօ	4481	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օթէլլօ	4100	Թոքիօ	3327
Դէյրօ	1371	Էմքօ	841	Քլէսօ	658	Ինթացիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլոմպօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գօրքօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քօնկօ	1700	Պալերմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Բրազիլօ	3329	Վէլլինկթըն	239
Սօսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոնկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօճէր	1789	Զոբօ	
Գորսօ	895	Կրասսօ	1695	Մարէնկօ	1 73	Ռօզալին	136	Զայոն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած են.

Վասօ շոգենաւը, Նաւապետ Հօրնքէսըլ։
Ալֆրօ շոգենաւը, Նաւապետ Միք։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋՕՍ
Թիւ 22 24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—34

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԵՐԱՅՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն քուրոն,
ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 36 միլիոն
քուրոնի չափ։

ԴԻՒՐԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են։ Յիսուն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինըր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ խմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով՝

3	օր	100—150	ոսկիի գումարի	համար
6	»	151—200	»	»
10	»	201—500	»	»
15	»	501—1000	»	»
20	»	1001 և անկէ վեր	»	»

Վինըր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով տետրակին պարունակած գումարը։

Վինըր Պանք-Ֆերայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ մը կը յանձնէ [illegible] անունով, բայց այդ պարագային նշանակուած խնամակալը (վերի կամ վարի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկէն զատ, Վինըր Պանք Ֆերայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով։

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերութ.
Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը
Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիէ շոգենաւը Նաւապետ Կաթէյի երեքշաբթի 19 մարտ 1907 (Ը Ե) կէս օրէ առաջ, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի Իզմիր և Պիրէոն։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Մարտ

Դշ. 6|19 Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բեր-Սաիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ։
Դշ. 6|19 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասունտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 7|20 Սէվաստաբոլ ժամը 10ին։
Եշ. 8|21 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ, Ազով, Օտեսա-Խերսոն, Օտեսա-Նիքօլայեւ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Եշ. 8|21 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։
Ուր. 9|22 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քրիոս, Թրիպոլի, Պէրութ, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ. 10|23 Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։
50—20

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (77)

ԼԻԱՆ-ՆԷՐՕՆ

ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼԷՆՕՐԻ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ՄԱՐԹԻՆ ՈՒ ԹԷԹ-Տ'ԷԿԼ

— Տղաքը տոկուն դարձնելու համար՝ պէտք չէ փափկութեամբ մեծցնել զանոնք։ Մեծ ուտող տղաք շուտով կը սորվին հնազանդիլ և դիմացնել յոգնիլ։ Եթէ քիչ մը անօթի մնան՝ իրենց գլխուն ճարը կը տեսնեն։

Այդ սկզբունքները և ուրիշ մէկ քանի սկզբունքներ զորս Ճուլիօ քանիցս լսած էր բարի ու չարաճճի կիներու բերնէն, ապահովութիւն չէին ներշնչեր իրեն։

Որքան կը խորհէր՝ այնքան կ'աւելնար իր անձկութիւնը։

Յուսալի չէր որ Ջերմանոցի այդ փափուկ ծաղիկը, իր գաղջ ապաստարանէն խլուած և եղեամին տակ ձգուած, այդ տեղափոխութեան դիմացած ըլլար անվնաս կերպով։

— Խե՛ղճ մայր, ըսաւ Ճուլիօ հառաչելով։ Ես ալ յոյսով կ'օրօրեմ զինքը։ Աս ասանկ չի կրնար տեւել։ Պէտք է որ ամէն բան իմանամ։ Եթէ տղան մեռած է, վրէժը պիտի լուծուի։ Տիկին տը Սէբիսօլ խսկոյն բերան պիտի տայ Թէթ-տ'էկլը, որ եթէ կախաղանէն ալ ազատի, թիարանին մէջ պիտի երթայ անմեղին տեղը անցնելու։ Տարաբախտ կինը պիտի ողբայ իր աղջիկը, բայց մեծապէս պիտի մխիթարուի՝ ամուսինը գտած ըլլալուն համար։ Ուրեմն չսպասենք ա՛լ եւս։ Յանդուգն գործ մըն ալ պէտք է կատարել։ Թէթ-տ'էկլ, քեզի հետ պիտի չափուինք։ Պիտի յաջողիմ ճշմարտութիւնը երեւան հանել քու կեղծ աչքերուդ մէջ, եթէ կարենամ քու աչքիդ ցցուիլ նորէն։

Ճուլիօ կ'ուզէր Լէնօրէ ծածկել իր ընելիք փորձը, բայց մանկամարդ կնոջ կապոյտ ու քաղցր աչքերը այնքան լաւ ուսումնասիրած էին զինքը որ շատ դժուար էր ատել։

— Ինչ կայ, սիրելի պարոն, ըսաւ Լէնօր մեղմաձայն, մինչ թեյ կը խմէին իրարու մօտ նստած սեղանին առջեւ, առտուան նախաճաշը ընելով։

— Բայց սիրելի տիկին, բան մը չկայ։

— Ո՛հ, կ'աղաչեմ, ինչ հարկ դիւանագիտութիւն բանեցնելու և գաղտնի պահելու։ Հաստատապէս միտքս դրած եմ քաջասիրտ ըլլալ և ստոյիկեան համակերպութիւն ունենալ ի հարկին։ Պիտի բանեմ տուած խօսքս։ Կ'ուզէ՞ք որ իմ սենեակս երթանք, ազատօրէն խօսակցելու համար... բայց աւելորդ է։ Մեր սիրելի Ժաննը դուրս ելաւ, որ գաղտնապահութիւնը մարմնացուցած է։ Առանձին ենք հիմա։ Ձեր աչքերուն մէջ մտահոգութիւն մը, մտադրութիւն մը կայ... բան մը զոր երբեք չէի տեսած։ Տիանէն լո՞ւր ունիք և անգութ խոստովանութիւն մը ընելէ կը քաշուիք։

Լէնօր փորձեց արիասիրտ ըլլալ, բայց գոյնը նետեց իսկոյն։

Ճուլիօ փութաց ապահովել զանի, և թեթեւ ծիծաղով մը ըսաւ.

— Ա՛հ, աս կանացի գլուխները։ Հրաբուխներ են անոնք... Սիրելի տիկին, լուր չունիմ տակաւին. բայց ծրագիր մը փորձութեան կը մատնէ զիս. թերեւս այս իրիկուն գործադրեմ։

— Ինչ ծրագիր... Ա՛հ, խօսեցէք և շուտ մը պարզեցէք ձեր ծրագիրը...

— Աւելի լաւ կ'ըլլայ որ վաղը իմանաք...

Բայց մանկամարդ կինը գոչեց.

— Սպասումը պիտի սպաննէ զիս։ Սիրելի պարոն, դուք ազնիւ ու լաւագոյն բարեկամս էք...

Ինչպէս կարելի էր անզգած մնալ այդ գողտր ձայնին, այդ դիւթիչ նայուածքին հանդէպ։

Լէնօր անդիմադրելի էր, երբ նոյն իսկ որդիական սիրոյն մէջ պչրանք ցոյց կուտար։

Ճուլիօ տեղի տուաւ այդ անմեղ հրապուրանքին։ Մանկամարդ կնոջ աղերսալից պարքերութիւնը ընդմիջեց, ըսելով.

— Սիրելի տիկին, կը հնազանդիմ ձեզի։ Աւասիկ իմ ծրագիրս։ Քանի որ չենք յաջողիր լուր առնել Տիանի վրայ, որոշած եմ, նոյն ինքն Թէթ-տ'էկլի դիմում ընել, որ երբեք չէ ստած ինծի։ Շան զ'Էլիզէի իր բնակարանին մէջ երեկոյթ կայ այս իրիկուն։ Այդ կենցաղասէր մարդը իր կատարած ընդունելութեան կը հրաւիրէ թէ՛ այրեր և թէ կիներ։ Անշուշտ կ'երեւակայէք թէ ինչ կարգի կիներ են անոնք։ Բոլոր կիսաշխարհիկ կիներուն ջոջերը կը հրաւիրուին, ինչպէս նաեւ անխօս դեր կատարող դերասանուհիներ, որոնք կ'երազեն առաջիններուն նմանիլ։ Այդ փայլուն հրաւիրեալներու իրարանցումին մէջ պիտի սողոսկիմ մարքիզին բնակարանը — աւելորդ է ըսել՝ աշխարհիկ տարազով — և Թէթ-տ'էկլ մինակ մնացածին պէս, իր առջեւ պիտի ցցուիմ։

—Աստուած իմ, յանդուգն գործ մը չպիտի՞ ըլլայ ատիկա, հարցուց Լէնօր ահաբեկած։

—Չեմ կարծեր, պատասխանեց Ճուլիօ։ Խորին մեծարանքներ ընելով սրահէն ներս պիտի մտնեմ և ոչ թէ ուրուականի մը կամ թշնամիի մը պէս։ Ժպտուն դէմքով և մեղմաձայն պիտի սպառնամ իմ ասպնջականիս։ Երկուքնիս ալ՝ արդարութենէն վախնալնուս պատճառաւ՝ չպիտի ուզենք աղմուկ յարուցանել։ Հետեւաբար տեսակցութիւնը լաւ պայմաններու մէջ տեղի պիտի ունենայ։ Մի վախնաք բնաւ։

—Ոչ։ Անտարակոյս, ազնիւ բարեկամս, պիտի ջանամ ձեզի չափ արիասիրտ ըլլալ։ Ինչ կը յուսաք ձեռք բերել։

—Սիրելի տիկին, որոշ բան մը չեմ կրնար ըսել։ Մեծ յոյս մի ունենաք։ Շատ կնճռոտ հանելուկ մըն է, զոր պիտի ջանամ լուծել մէկ ակնարկով։ Կատարեալ յաջողութիւնը անհաւանական է, բայց կը յուսամ բան մը կռահել։ Սակայն մինչեւ այն ատեն ջղագրգիռ վիճակ մը ունենալէ զգուշացէք։

Տիկին տը Սէբիսօլ խոստացաւ անվրդով մնալ և իր խօսքը բռնեց։ Յոյսը անգամ մըն ալ կը վերածնէր մանկամարդ կնոջ սրտին մէջ, որ կ'ուզէր ժամ առաջ իր նպատակին հասնիլ։

Լէնօրի աչքերը կը ճառագայթէին. խաչաձեւելով ու իրարու մէջ անցընելով ժանեակին նրբահիւս թելերը, զորս պարտէր նորոգել, սկսաւ քթին տակէն երգ մը մրմռալ։

Գեղանի աշկերտուհին ճշմարիտ գործաւորուհիի մը պէս կ'աշխատէր։ Իր փափուկ և ճկուն մատները կարծես նրբին աշխատութեան համար ստեղծուած ըլլային, որուն գաղտնիքները տակաւ կը յայտնէր Ժաննը։

Արիսթօ, որ հաճոյքով կը սպրդէր — երբ տեղեկութիւն հաղորդելու կուգար — երկու գեղանի գործաւորուհիներու աշխատանոցին մէջ, ժամերով կը դիտէր անոնց մանրարուեստ ձեռքերուն երթեւեկը, հիացիկ ակնարկներ ձգելով։

— Ընելիք չկայ, կը մրմնջէր տղան, տիկինը սարդի ոստայններ պիտի չընէ աւելի ճարտարօրէն քան նոյն ինքն սարդը, եթէ երբեք փորձէ։ Սարդի ոստայնները շատ աւելի կ'արժեն քան աշխարհի բոլոր ժանեակները։ Ներեցէք, Օրիորդ Ժաննը։ Կը ծիծաղիք ըսածիս վրայ, որովհետեւ չէք ճանչնար դաշտերու սարդը. բայց տիկինին հարցուցէք թէ այդ անասնիկը ի՛նչ հիանալի հիւսուածք մը կ'արտադրէ, մանաւանդ երբ առաւօտեան փայլուն ցօղով պատած է։

— Իմ կարծիքս ալ ատ է, ըսաւ Լէնօր։ Փոքրիկ Արիսթօս, բանաստեղծի աչքեր ունի՞ս միթէ։ Չէի կարծեր որ այդպէս գնահատես բնական գեղեցկութիւնները։ Դուն որ մեծ քաղաքի մը զաւակն ես, գիւղի կեանքը կը նախընտրե՞ս Փարիզի կեանքին։

(Շարունակելի)